

Handläggare
Isabelle Wall
Telefon: 08-508 150 52

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Verksamhetsplan 2025 för Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden fastställer förvaltningens förslag till Verksamhetsplan 2025 för Skarpnäcks stadsdelsnämnd och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden redovisar omslutningsförändringar om 112,9 mnkr till kommunstyrelsen.
3. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till resultatenheter enligt bilaga 1:2.
4. Nämndens godkänner internkontrollplan och system för intern kontroll enligt bilaga 3:1 och bilaga 3:2.
5. Nämndens fastställer ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete enligt bilaga 3:3.
6. Nämnden godkänner reviderad lägesbild för samverkansöverenskommelse mellan stadsdelsnämnden och Polismyndigheten enligt bilaga 3:4.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

08-508 150 52

isabelle.wall@stockholm.se

start.stockholm

7. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering för investering i trygghetsskapande åtgärder om 0,3 mnkr.

8. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering för investeringsmedel till åtgärder inom naturreservaten om 1,5 mnkr.

9.. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering för klimatinvesteringar om 2,2 mnkr.

10. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering för investeringsmedel för trädplantering om 0,7 mnkr.

11. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering för investeringsmedel till åtgärder för biologisk mångfald om 2,8 mnkr.

12. Nämnden beslutar att omfördela 10 mnkr från stadsmiljöinvesteringar avseende fortsatt upprustning av Skarpaby lekpark till upprustning av Gåshällsparken.

Karin Bülow
Stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Kommuncentrala blanketter.....	4
Förvaltningens bilagor	5
Priser och prestationer	5
Förvaltningens övriga bilagor.....	5
Inledning	6
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	11
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.....	12
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	15
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	19
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	29
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv.....	33
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	35
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	37
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	40
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	41
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer.....	43
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	44
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	45
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	46

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	50
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	52
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	56
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	60
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	64
Redovisning av ekonomi	69
Nämndens ekonomiska förutsättningar	69
Investeringar	72
Resultatenheter	72
Budgetjusteringar	73
Omslutningsförändringar	75
Medel för lokaländamål	75
Övriga ekonomiska redovisningar	75
Systematiskt kvalitetsarbete	76

Bilagor

Kommuncentrala blanketter

Bilaga 1:1	Investeringsutgifter 2025
Bilaga 1:2	Resultatenheter 2025
Bilaga 1:3	Ansökan om medel för klimatinvestering Utbyte till LED
Bilaga 1:4	Ansökan om medel för klimatinvestering Klimatanpassningar i parker
Bilaga 1:5	Ansökan om medel för klimatinvestering Klimatmedel minskade utsläpp
Bilaga 1:6	Ansökan om medel för klimatinvesteringar Klimat värme förskolan Långe Erik
Bilaga 1:7	Ansökan om medel för trygghetsinvesteringar Fordonshinder vid Brandparken och Skarpnäcksgången
Bilaga 1:8	Ansökan om medel för investering i biologisk mångfald Anläggning äng
Bilaga 1:9	Ansökan om medel för investering i biologisk mångfald Gröna tak förskolan Solbacken
Bilaga 1:10	Ansökan om medel för investering i biologisk mångfald Lökar och stärkt tallsamband

- Bilaga 1:11 Ansökan om medel för investering i naturreservat Bro och skyltar i Flatens naturreservat
- Bilaga 1:12 Ansökan om medel för investering Träd SDN Plantering av 22 träd i park-/naturmark

Förvaltningens bilagor

Priser och prestationer

- Bilaga 2:1 Förskola peng

Förvaltningens övriga bilagor

- Bilaga 3:1 Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan
- Bilaga 3:2 System för intern kontroll
- Bilaga 3:3 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete inom socialtjänsten
- Bilaga 3:4 Lägesbild för lokal samverkansöverenskommelse mellan stadsdelsnämnden och Polismyndigheten
- Bilaga 3:5 Kompetensförsörjningsplan 2025-2027
- Bilaga 3:6 Plan för upphandling 2025

Protokoll samverkan / MBL

- Bilaga 4:1 Protokoll från samverkan med de fackliga organisationerna
- Bilaga 4:2 Protokoll från MBL med Sveriges Lärares fackförbund

Inledning

Skarpnäcks stadsdelsnämnds långsiktiga mål är att bidra till ett demokratiskt, öppet, jämställt och jämlikt samhälle. Verksamhetsplanen anger inriktningen för nämndens verksamhet under år 2025 och beskriver hur nämnden bidrar till att stadens mål uppnås. Verksamhetsplanen utgår från kommunfullmäktiges tre inriktningsmål:

- Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden
- Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning
- Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

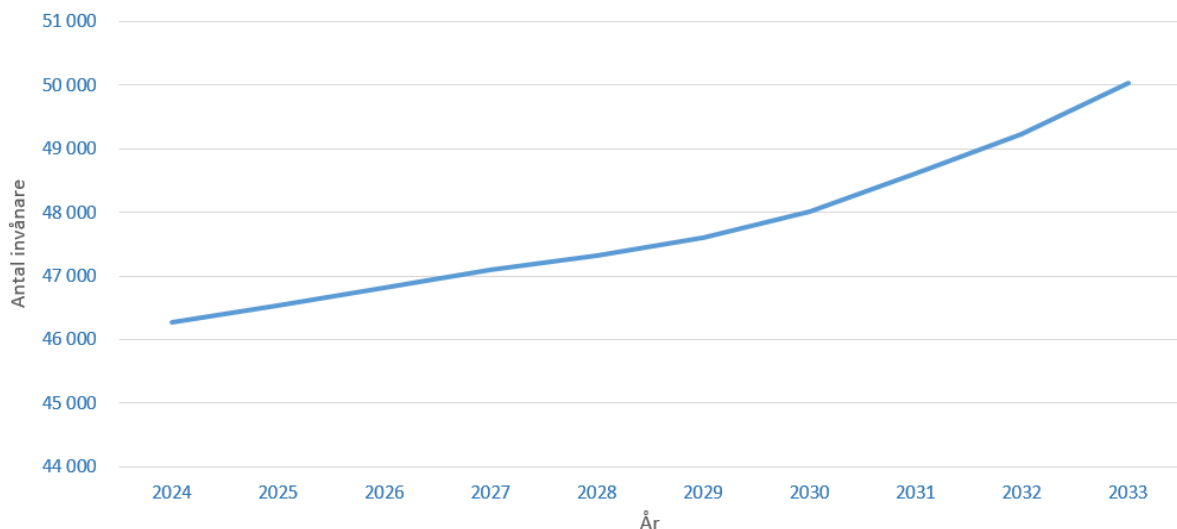
Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av förvaltningsledningen i samarbete med nyckelpersoner och chefer inom respektive avdelning. Ärendet har behandlats i nämndens pensionärsråd och samverkats med fackliga företrädare.

Skarpnäcks stadsdelsområde och befolkning

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning finns till för de omkring 46 000 invånare som bor här. Stadsdelsområdet omfattar Hammarbyhöjden, Björkhagen, Kärrtorp, Enschedalen, Bagarmossen, Skarpnäcks gård, Flaten, Skrubba och Orhem. Flatens naturreservat, stadens största naturreservat, och delar av Nackareservatet ligger inom stadsdelsområdet.

Enligt Swecos prognos beräknas antalet invånare öka med 818 personer fram till 2027. Fram till 2033 beräknas stadsdelsområdets befolkning öka med omkring 3700 personer, vilket motsvarar cirka 8 procent.

Under de närmsta åren, fram till 2027, väntas den procentuella befolkningsökningen bli störst i åldersgruppen 80-89 år, men antalet barn i åldrarna 0-15 år minskar. Antalet personer i arbetsför ålder ökar under prognostiden. I prognosen fram till 2033 väntas ökningen bli störst bland personer mellan 80-89 år samt för åldersgruppen 90 år eller äldre.

Ålder	Prognos år		2033	Förändring 2024-2027		Förändring 2024-2033	
	2024	2027		Antal	%	Antal	%
0 år	509	497	583	-12	-3%	74	15%
1-5 år	2 522	2 330	2 476	-192	-8%	-46	-2%
6-9 år	2 029	1 910	1 754	-120	-6%	-276	-14%
10-12 år	1 566	1 492	1 301	-74	-5%	-265	-17%
13-15 år	1 532	1 527	1 364	-5	-1%	-168	-11%
16-18 år	1 526	1 542	1 490	16	2%	-36	-2%
19-24 år	2 778	3 094	3 364	316	12%	586	21%
25-64 år	26 755	27 004	28 599	249	1%	1 844	7%
65-79 år	5 566	5 905	6 718	339	7%	1 152	21%
80-89 år	1 206	1 519	2 021	313	26%	815	68%
90- år	283	272	356	-11	-5%	73	26%
Totalt	46 273	47 090	50 027	818	2%	3 754	8%

(Källa: Områdesdatasystem, statistik om Stockholm. Hämtat i oktober 2024. Procentsatserna är avrundade uppåt till närmaste heltal.)

Swecos områdesfakta visar att sociala förhållanden och livsvillkor inom Skarpnåcks stadsdelsområde på flera sätt liknar staden som helhet. Medelinkomsten i stadsdelsområdet är något lägre än i staden, liksom andelen utlandsfödda, medan andelen förvärvsarbete är något högre än i staden som helhet. I rapporten *Lokalt utvecklingsprogram för Skarpnåcks stadsdelsnämnd 2017-2027* framkommer resultat som visar att det finns stora skillnader i livsvillkor mellan stadsdelarna och ännu större mellan olika områden inom stadsdelarna. Framför allt i stadsdelarna Bagarmossen och Skarpnåcks gård är de socioekonomiska skillnaderna mellan olika områden tydliga. I dessa stadsdelar finns de mest socialt utsatta områdena inom stadsdelsområdet.

Stadsdelsnämnden och råd

Stadsdelsnämnden består av 13 ledamöter och 13 ersättare som utses av Kommunfullmäktige. Bland ledamöterna utser kommunfullmäktige en ordförande (MP), en vice ordförande (C) och en andre vice ordförande (S). Stadsdelsnämnden fattar beslut om mål och inriktning för de verksamhetsområden som kommunfullmäktige delegerat till nämnden. Nämndens arbete leds av presidiet bestående av ordförande, vice ordförande, andre vice ordförande och stadsdelsdirektör.

Ett pensionärsråd och ett råd för funktionshinderfrågor är knutna till stadsdelsnämnden. Råden utses av stadsdelsnämnden enligt instruktioner utfärdade av kommunfullmäktige. Ledamöterna nomineras av pensionärs- och funktionsrättsorganisationerna. Funktionshinderrådet samordnas under mandatperioden med stadsdelsnämnderna Farsta och Enskede-Årsta-Vantör.

Stadsdelsnämndens ansvar och uppdrag

Skarpnåcks stadsdelsnämnd ansvarar för merparten av välfärdsverksamheten inom stadsdelsområdet. Utifrån en bred kompetens ska stadsdelsnämnden erbjuda en hållbar samhällsservice av hög kvalitet. Ansvarsområdena återfinns både inom lagstadgad

verksamhet och i kommunfullmäktiges reglemente för stadsdelsnämnderna. Nämnden ansvarar för kommunal förskoleverksamhet, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, fritidsverksamheter för barn och unga, lokal kulturverksamhet, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder samt integration av nyanlända. Viss tillsynsverksamhet och konsumentvägledning ingår också i nämndens uppdrag.

Stadsdelsnämnden ansvarar vidare för lokalt trygghetsarbete och platsamverkan samt stadsmiljöarbete såsom skötsel och investeringar i parker, naturområden, naturreservat och strandbad. Kopplat till trygghets- och stadsmiljöuppdraget ansvarar stadsdelsnämnden även för lokalt näringslivsarbete. Nämnden bidrar även till stadens klimat- och miljöarbete.

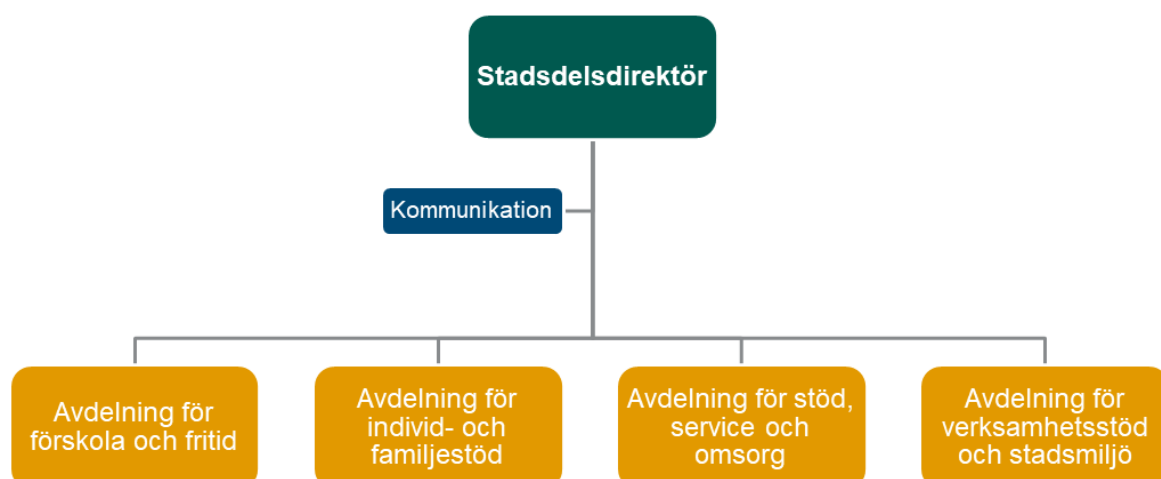
Vid allvarliga händelser och kriser ansvarar stadsdelsnämnden för omhändertagande och stöd till drabbade och allmänhet. Stadsdelsnämndens ansvar omfattar lokalt demokrati- och utvecklingsarbete genom att vara en lokal länk för dialog mellan stadens invånare, stadens förvaltningsorganisation och förtroendevalda.

Inom alla ansvarsområden ska stadsdelsnämnden verka för genomförandet av de 17 globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Stadsdelsförvaltningens ledning och organisation

Inom förvaltningens organisation har stadsdelsdirektören det övergripande ansvaret för all verksamhet. Stadsdelsdirektören svarar inför nämnden och leder förvaltningsledningen såväl som förvaltningens arbete och samverkan med fackliga organisationer. Direktören tillsammans med avdelningschefer, ekonomichef och kommunikatör utgör förvaltningens ledning med ansvar för strategisk planering, styrning och uppföljning av verksamheten och ekonomistyrning. Förvaltningsledningen använder tillitsbaserad styrning för att ge verksamheterna stöd och handlingsutrymme.

Stadsdelsdirektören beslutade i oktober 2024 om en ny organisation och en ny chefsstruktur i enlighet med stadens riktlinje. Den nya organisationen träder i kraft den 1 januari 2025 enligt bild nedan.

Nämndens prioriterade verksamhet under året

Nedan redovisas kortfattat vad stadsdelsnämndens verksamheter ska uppnå under året. Här redogörs också för hur nämnden avser att arbeta med de direktiv som rör samverkan med andra nämnder och bolag.

Ett Stockholm som håller samma med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Nämndens verksamheter erbjuder barn och ungdomar en meningsfull fritid samt tidiga sociala insatser där behov finns. När invånare behöver stöd ska de vara delaktiga i insatserna. Barn, unga och vuxna som lever i våldsutsatthet får skydd och stöd. Samverkan ska ske för att minska risken att människor dras in i kriminalitet. Socialtjänsten arbetar utifrån ett familjeorienterat förhållningssätt med fokus på att samordna kompetenser om barn-, vuxen- och föräldraperspektivet. Nämndens förskolor bidrar till att barn utvecklas och lär sig genom lek och undervisning. Alla barn får vara delaktiga och har inflytande i förskolans innehåll. De äldre ska uppleva god hälsa, trygghet och delaktighet i det stöd och den vård och omsorg de får. Barn, unga och vuxna ska ha en inkluderande, aktiv och trygg fritid. Invånarna i Skarpnäck ska kunna ta del av ett mångsidigt kulturutbud som utgår från delaktighet.

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Inom förvaltningen sker ett kontinuerligt och aktivt arbete med miljö- och klimatåtgärder i syfte att skapa en hälsosam miljö och bidra till en hållbar utveckling. Energiförbrukningen ska minska, kloka inköp öka och den biologiska mångfalden stärkas. I Skarpnäck utvecklas parkernas, grönområdenas och naturreservatens ekologiska värden och krontäckningsgraden ökar vilket bidrar till arbetet med klimatanpassning. Det ska vara god framkomlighet på stadsdelsområdets parkvägar och det ska vara enkelt och tryggt att cykla och promenera. De transporter som sker inom nämndens verksamheter ska vara hållbara.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Nämndens resurser används väl med fokus på resultat för invånarna i stadsdelsområdet. Det ska vara tryggt och attraktivt att vara företagare i Skarpnäcks stadsdelsområde. Kvinnor och män som bor i stadsdelsområdet ska vara självförsörjande och leva självständiga liv. De som riskerar sin bostad eller lever i hemlöshet ska få stöd och samordnade insatser. Nämndens verksamheter har en inkluderande och hälsofrämjande arbetsmiljö som präglas av ett engagerat och närvarande ledarskap. Medarbetarna inom förvaltningen utövar ett aktivt medarbetarskap. Skarpnäcks stadsdelsområde ska vara tryggt och säkert för alla invånare och för de som vistas och verkar här. Parker och grönområden ska vara trygga, välskötta, tillgängliga och inkluderande. De mänskliga rättigheterna är fortsatt prioriterade områden för nämndens verksamheter, likaså hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Nämndens verksamheter har en hög beredskap för oförutsedda händelser.

Kommunfullmäktiges särskilt prioriterade områden**Långsiktig hållbar ekonomi och goda förutsättningar för välfärd**

För att säkra en långsiktigt hållbar ekonomi inom givna ramar kommer förvaltningen att prioritera kärnverksamheten, samtidigt med satsningar i linje med budgetuppgiften.

Förvaltningens ekonomi har under de senaste åren påverkats av ökade kostnader för lokaler, livsmedel liksom ökande lönekostnader vilket särskilt påverkar personalintensiva verksamheter, samt från andra omvärldsfaktorer. Den demografiska utvecklingen kommer att vara en ytterligare utmaning, där behovet av vård och omsorg ökar samtidigt som antalet barn i förskoleålder minskar.

Förvaltningen kommer vidare att undersöka möjligheter till och säkerställa samverkan där det leder till effektivitets- och kvalitetsvinster, samt arbeta med effektivisering av lokalbeståndet.

Förvaltningen erbjuder trygga anställningar med tillsvidareanställning och heltid som norm. Medarbetare ges, i linje med stadens personalpolicy och kvalitetsprogram, handlingsutrymme, inflytande över sin arbetssituation och goda möjligheter att utvecklas i sin yrkesroll. Förvaltningen stärker det närvarande ledarskapet genom goda organisatoriska förutsättningar i enlighet med stadens riktlinje för enhetlig chefsstruktur och främjar en kultur av tillit. Stadens ledarskapsmodell och chefsprofil används som stöd. För att säkerställa nuvarande och framtida kompetensförsörjning arbetar förvaltningen strukturerat med planering av insatser på kort och längre sikt. Flera kompetensutvecklingsinsatser genomförs för olika yrkesgrupper. Förvaltningen bedriver ett systematiskt och främjande arbetsmiljöarbete som genomsyras av jämställdhet, jämlikhet och frihet från diskriminering.

En levande och hållbar stad

I Skarpnäck arbetar förvaltningen aktivt med att säkerställa att park- och naturområden är tillgängliga för alla, att stadsdelsområdet klimatanpassas mot skyfall och värmeböljor och den biologiska mångfaldens stärks. Verksamheterna bidrar till stadens mål om hållbara transporter och resor, minskad energianvändning och klimatsmart konsumtion genom ett resurssmart beteende och kloka inköp. Förvaltningen bevakar de lokala intressena inom de områden som förvaltningen har rådighet över när nya bostäder planeras i stadsdelsområdet. Behov av exempelvis förskolor, bostäder med särskild service och boenden för äldre framförs i tidigt skede. I samverkan med berörda förvaltningar inom staden säkerställs ekologisk och annan kompensation när park- och naturmark tas i anspråk samt att drifts- och underhållsperspektivet beaktas i planeringen.

En trygg och säker stad som håller samman

Förvaltningen arbetar på olika sätt för att öka förtroendet för staden. Den lokala demokratin stärks bland annat genom att möjliggöra ökat deltagande och inflytande för invånarna. Arbetet med medborgardialoger utvecklas, liksom arbetet med att möjliggöra genomförande av medborgarbudget.

Förvaltningen arbetar både trygghets- och brottsförebyggande, med utgångspunkt i situationell- och social prevention. Förebyggande arbete så som platssamverkan, Trefas och lokal samverkansöverenskommelse med polisen, utbildningsförvaltningen och trafikkontoret bidrar till ökad trygghet inom stadsdelsområdet. Sociala insatsgruppen, som stödjer ungdomar och vuxna i att lämna ett kriminellt liv, ska stärka den individnära samverkan med polisens avhopparsamordnare. Förvaltningens lokala samordnare mot rekrytering till kriminalitet (Losam) övergår till ordinarie verksamhet efter att ha drivits som projekt i samverkan med Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning.

Nämndens förebyggande verksamheter bidrar till ökad trygghet och gemenskap för besökarna. Öppna förskolor och fritidsgårdar erbjuder trygga miljöer där barn, unga och vuxna kan få stöd och delta i meningsfulla aktiviteter. Ungdomar inom stadsdelsområdet erbjuds feriearbete under loven, vilket ger unga personer möjlighet till positiv arbetslivserfarenhet och en meningsfull sysselsättning. Förvaltningen ser även feriearbete som en del i att stärka den framtida kompetensförsörjningen inom välfärdsyrken. Äldreomsorgen arbetar aktivt för att motverka ofrivillig ensamhet och bryta social isolering.

Förvaltningen planerar för omställningen till ny socialtjänstlag som träder i kraft 1 juli 2025. I och med omställningen behöver förvaltningen öka tillgängligheten och närvara på relevanta arenor för stadsdelens invånare. Omställningen innebär även ett större fokus på tidiga sociala insatser baserade på vetenskap och beprövad erfarenhet inom socialtjänsten. Förvaltningens förändringsledare samordnar arbetet utifrån omställningen som styrs centralt inom staden. Omställningen till ny socialtjänstlag samordnas med omställningen till god och nära vård och omsorg i relevanta beröringspunkter. Målsättningen med arbetet för en god och nära vård och omsorg är bland annat att invånarna ska få en sömlös personcentrerad vård som sker på ett samordnat, jämlikt och kostnadseffektivt sätt.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Stadsdelsnämnden bidrar till målet om ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden genom att erbjuda barn och ungdomar en meningsfull fritid samt tillgängliggöra tidiga sociala insatser. Fritidsgårdarna möter barn och ungas behov, och samarbetet mellan socialtjänsten och förskolan fortsätter att stärkas. Förvaltningen prioriterar uppsökande verksamheter så som introduktionsförskola, öppen förskola eller andra strukturerade metoder för att nå fler vårdnadshavare och familjer.

Förskolan är en plats där alla barn möts, leker och lär tillsammans. Utbildningen och undervisningen i nämndens förskolor är sedan många år inspirerade av Reggio Emilias pedagogiska filosofi. Barnen ges möjlighet att vara delaktiga i utformandet av förskolans lärmiljöer. Förvaltningens förskolor bidrar till att varje barn når sin fulla potential genom att alla barn får tillgång till pedagogiskt utbildad personal och undervisning ledd av legitimerade förskolelärare. Stor vikt läggs på att stimulera barnens språkutveckling, bland annat genom högläsning. Eftersom förskola och skola är starka skyddsfaktorer mot social problematik och utanförskap samverkar förvaltningen internt och externt för att skapa en sammanhållen kedja av förebyggande åtgärder i syfte att stötta barns och ungas utbildning.

Socialtjänsten arbetar brett i stödet gentemot barn och föräldrar, genom rådgivning och stöd som riktar sig generellt till alla föräldrar samt stöd till enskilda som behöver ett särskilt individanpassat stöd. Förvaltningen samverkar med andra aktörer för att minska risken att barn, unga och vuxna dras in i kriminalitet. Arbetet mot att unga rekryteras till kriminell livsstil eller våldsbejakande extremism fortgår och utvecklas. Förvaltningen arbetar för att alla, oavsett funktionsförmåga, ges möjlighet att delta i alla delar av samhällslivet.

Nämndens verksamheter inom äldreomsorg arbetar för att äldre ska ha hög livskvalitet, god hälsa och leva ett självständigt liv så länge som möjligt. Omställningen till en god och nära vård och omsorg fortgår inom samtliga verksamheter. Förvaltningen vidareutvecklar det förebyggande arbetet med att minska social isolering och bryta ofrivillig ensamhet.

I förvaltningens öppna verksamheter erbjuds en trygg miljö, meningsfulla aktiviteter och social samvaro för stadsdelsområdets invånare i alla åldrar oavsett kön, bakgrund och funktionsförmåga. Förvaltningens mötesplatser är välkomnande och tillgänglighetsanpassade för alla personer, och bidrar till att förankra demokratiska värderingar. Skarpnäcks kulturhus ger möjlighet för invånare att skapa och ta del av kultur. I stadsdelsområdets parklekar finns möjlighet till lek och rörelse i en spännande miljö anpassad för barn i alla åldrar.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att erbjuda barn och ungdomar en meningsfull fritid, tillgång till trygga fritidsgårdar och tidiga sociala insatser. Det trygghetsskapande arbetet bygger på en långvarig samverkan inom stadsdelsområdet mellan socialtjänst, förskola, skola, fritidsverksamhet samt polis, andra externa aktörer och civilsamhället.

Fritidsgårdar

En meningsfull fritid främjar såväl långsiktig hälsa som lärandet och sociala förmågor. Nämndens fritidsgårdar erbjuder möjlighet till meningsfull fritid i en trygg, drogfri och jämställd miljö. Verksamheten är en part i det trygghetsskapande arbetet och fortsätter att utveckla samverkan socialtjänst och civilsamhälle. Förvaltningen prioriterar att öka medarbetarnas förmåga att tidigt upptäcka barn som far illa eller befinner sig i riskzon för kriminalitet.

I syfte att stärka det våldsförebyggande arbetet fortsätter fritidsgårdarna att arbeta med metodmaterialet *Fritid fri från våld*. Materialet ger bland annat stöd i att strukturera och skapa långsiktighet i det våldsförebyggande arbetet. Fritidsaktiviteter planeras och genomförs i samverkan med fackförvaltningar och civilsamhälle med ungdomarnas delaktighet och inflytande som grund. Fysisk aktivitet, rörelse samt att ta del av friluftsliv främjas och möjliggörs inom verksamheten.

Förvaltningen säkerställer att det finns aktiviteter och verksamhet för flickor och specifika målgrupper såsom nyanlända och ungdomar med funktionsnedsättning, bland annat genom nätverket *Fritid för alla*. Fritidsgårdarnas utbud utformas och utvecklas för att möta barn och ungas levnadsmönster. Detta sker bland annat genom mobila arbetssätt som innebär att fritidsledarna befinner sig där ungdomarna samlas samt fortsatt utveckling av digital kommunikation.

I början av året ska en översyn av fritidsgårdarnas och parklekarnas placering i organisationen ske, i syfte att hitta synergieffekter med annan förebyggande verksamhet riktad mot barn och unga.

Under året kommer fritidsgårdarna, utifrån lokala utmaningar och förutsättningar, fortsätta

arbeta för att nå en förflyttning mot uppfyllande av mål 5 i Agenda 2030. Målet handlar om att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt. Fritidsgårdarna genomför bland annat aktiviteter i syfte att öka andelen flickor som besöker verksamheten.

Delaktighet och inflytande

Förvaltningen planerar att starta upp en ungdomspanel där barn och unga kan bjudas in vid aktuella frågor som berör målgruppen. Ungdomspanelen kan bidra med inspel och förslag och få möjlighet att göra sina röster hörda och öka sin delaktighet och sitt inflytande.

Kostnadsfria lovaktiviteter

Alla barn har rätt till en meningsfull fritid året om. Även de barn som är kvar i staden under skolloven. Förvaltningen erbjuder kostnadsfria lovaktiviteter samt möjliggör dagkollo med särskilt fokus på sommaren.

Parklekar och fritidsbibliotek

Inom stadsdelsområdet finns parklekarna Skarpaby och Brödkaveln. Förvaltningen fortsätter att utveckla verksamheten i enlighet med *Stockholms stads strategi för parklekar*. Förvaltningens parkleksplan beskriver nuläge för respektive parkleksbyggnad och pekar ut behov av utveckling och upprustning för de kommande åren. Fritidsbiblioteket bidrar till att möjliggöra en mer jämlik möjlighet till en aktiv fritid och förvaltningen fortsätter att utveckla verksamheten.

Öppna förskolor och introduktionsförskola

Förvaltningen driver öppna förskolan Fyren i Kärrtorp och öppna förskolan Vindsnurrans på Skarpnäcksfältet. Öppna förskolan är en mötesplats för föräldralediga och andra omsorgspersoner med barn 0-6 år som inte är inskrivna i förskola. Inom verksamheten kan föräldrar byta erfarenheter, få råd och stöd samt skapa nya kontakter och nätverk. De öppna förskolorna bidrar också till att öka medvetenhet om barns utveckling och behov bland annat genom samverkan med barnvårdscentraler inom stadsdelsområdet. De öppna förskolorna erbjuder ABC 0-2 år. Programmet syftar till att stärka relationen mellan barn och föräldrar. Innehållet utgår från kunskap och forskning om föräldraskap, jämställdhet, barns utveckling och FN:s barnkonvention.

Inom Vindsnurrans öppna förskola finns introduktionsförskola integrerad.

Introduktionsförskolan har stora möjligheter att lägga en grund för integration i praktiken. Detta genom att skapa tillit och förtroende för samhällets olika insatser där förskola är en viktig del. Förvaltningen kommer att implementera *Stockholms stads program för öppen förskola* under året. Programmet är framtagna i syfte att säkerställa en jämn kvalitet och en god uppföljning av verksamheten inom staden.

Förskola främjar likvärdiga uppväxtvillkor

En likvärdig förskola av hög kvalitet bidrar till att skapa jämlika uppväxtvillkor. Förskolans kompensatoriska uppdrag är därför centralt. Förskolorna fortsätter att arbeta för att tidigt identifiera och ge rätt stöd till barn i behov av särskilt stöd, samt barn som riskerar att fara illa. Förskolan är på så sätt en del av det förebyggande sociala arbetet. Inom förskolans barnhälso-team finns möjlighet för vårdnadshavare till bland annat icke biståndsbedömda

stödsamtal med familjebehandlare.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter	77 %	69 %	År
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	2,1 %	2,7 %	Tertial
 Andelen nöjda besökare på stadens fritidsgårdar	90 %	90 %	År
 Antal vräkningar som berör barn	0	Tas fram av nämnd	År
 Antalet besök på stadens fritidsgårdar	8 000	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska upprätta en parkleksplan som beskriver nuläge för respektive parkleksbyggnad och som pekar ut behov, utveckling och upprustning av dessa, de kommande åren med utgångspunkt i stadens parkleksstrategi	2024-01-01	2024-08-31

Nämndmål: 1.1.1 Barn och ungdomar ges möjlighet till en inkluderande, aktiv och trygg fritid

Beskrivning

De öppna verksamheterna är en del av det trygghetsskapande arbetet. Fritidsgårdar, parklek och de öppna förskolorna har ett nära samarbete med socialtjänsten och andra aktörer som arbetar förebyggande och uppsökande.

Öppna förskolorna är välkomnande mötesplatser för familjer vars barn ännu inte går i förskola. Verksamheten erbjuder pedagogisk gruppverksamhet och stöd i föräldraskapet. I introduktionsförskolan ges möjlighet att träna det svenska språket och få hjälp med att söka plats i förskola. Parklekarna utvecklas och erbjuder möjlighet till lek, rörelse och aktiviteter för barn i alla åldrar.

Fritidsgårdarna är trygga, drogfria och jämställda mötesplatser. Alla, oavsett kön, bakgrund, funktionsnedsättning eller socioekonomiska förutsättningar välkomnas. Med ungdomarnas delaktighet och inflytande som grund, erbjuds aktiviteter som utvecklar, utmanar och bidrar till gemenskap.

Förväntat resultat

- Barn och unga i riskzon upptäcks tidigt
- Medarbetare inom fritidsgårdarna och de öppna förskolorna anmäler till socialtjänsten vid oro för ett barn eller ungdom

- Familjer är nöjda med de öppna förskolornas- och introduktionsförskolans verksamhet
- Barn och unga är trygga, delaktiga och har inflytande på fritidsgårdarna
- Fritidsgårdarna samverkar med civilsamhälle och näringsliv
- Fritidsledarna möter besökarna med en positiv förväntan och nyfikenhet samt har kunskap om risk- och skydds faktorer
- Kostnadsfria lovaktiviteter och möjlighet att delta i dagkolloverksamhet erbjuds barn och unga

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Andel barn och unga som känner sig trygga på fritidsgårdarna	95 %		År
Andel flickor som besöker fritidsgårdarna	36 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kompetensutveckling Fritid fri från våld för medarbetare inom fritidsgårdarna	2025-01-01	2025-12-31
Kompetensutveckling om orosanmälningar för medarbetare vid fritidsgårdarna genomförs	2025-01-01	2025-12-31
Utreda bemanning i parklekarna i samverkan med föreningar och egen personal	2025-01-01	2025-12-31
Utreda former samt inrättande av ungdomspanel	2025-01-01	2025-12-31
Översyn av fritidsgårdarnas öppettider	2025-01-01	2025-04-30

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att erbjuda förskolor av likvärdig hög pedagogisk kvalitet. Förskolans kompensatoriska uppdrag är avgörande för att alla barn ska få jämlika livsvillkor och livschanser.

Förskolan lägger grunden för barns utveckling och det livslånga lärandet. Utbildningen och undervisningen i nämndens förskolor är sedan många år inspirerade av Reggio Emilias pedagogiska filosofi. Det är ett pedagogiskt förhållningssätt som bygger på respekt för barnet och en övertygelse om att alla barn föds med en inneboende kraft att utforska världen.

Hållbar utveckling och likvärdiga pedagogiska lärmiljöer av hög kvalitet

Förskolan ska liksom all utbildning genomsyras av lärande för en hållbar utveckling. Pedagogiska relationer är ett samlingsbegrepp för det kognitiva, sociala och emotionella stöd som förskollärare, barnskötare och övrig personal kan ge barn i konkreta möten på förskolan. Det finns forskning som visar att en pedagogisk relation som består av dessa tre delar utgör kärnan i en förskola av hög kvalitet. Det främjar barns möjligheter att lära sig i förskolan och senare i skolan. Förskolans kärnuppdrag är att ge varje barn möjlighet att utvecklas i riktning mot läroplanens samtliga mål. Medarbetarnas kompetens och yrkesskicklighet är avgörande för att lyckas med det och hålla en hög pedagogisk nivå. Förskolorna organiseras så att alla

barn får tillgång till pedagogiskt utbildad personal och undervisning ledd av legitimerade förskollärare.

Genom lek ges barnen möjlighet att stärka sin sociala kompetens, sitt relationsskapande, bearbeta sina upplevelser och konflikter samt pröva gränser och regler. Barnen får även möjlighet att utveckla fantasi och kreativitet, kommunikativ kompetens samt identitet och tillit till den egna förmågan. Barns lek är grunden för utveckling, lärande och välbefinnande. Förskolorna fortsätter att prioritera barns lek.

Barnen ges möjlighet att vara delaktiga i utformandet av förskolans lärmiljöer. Miljöer och material är estetiskt tilltalande och utmanar rådande normer. Alla barn får tillgång till lärmiljöer där de får vara aktiva, medskapande och kreativa tillsammans med andra barn och vuxna.

Arbetet med kemikaliesmarta förskolor fortsätter liksom arbetet med att minska klimatpåverkan från inköpta livsmedel och öka andelen ekologiska livsmedel.

Under året kommer förskolorna, utifrån lokala utmaningar och förutsättningar, fortsätta arbeta för att nå en förflyttning mot uppfyllande av delmål 4.2 i Agenda 2030 som handlar om lika tillgång till förskola av god kvalitet samt delmål 4.A, inkluderande och trygga utbildningsmiljöer.

Språkutvecklande arbetssätt

Barns språkutveckling är fortsatt prioriterat inom förskolan. I detta arbete är barns tillgång till kultur och högläsning centralt. Att aktivt främja barns språkutveckling är en del av förskolans kompensatoriska uppdrag. Ett väl utvecklat språk och ett stort ordförråd skapar goda förutsättningar inför övergången till förskoleklass och vidare skolgång. Arbetet med barns övergång mellan förskola och skola utvecklas i syfte att skapa goda förutsättningar för trygghet och pedagogisk kontinuitet.

Förvaltningen fortsätter att arbeta för att medarbetare inom förskolan fortbildar sig och får nödvändiga kompetenser inom svenska, pedagogik, modersmålsstöd eller relevant metodik som stödjer barns språkutveckling.

Genom högläsning skapas delaktighet, gemenskap och relationer. Barnen får uppleva spänning och glädje vilket banar väg för ett vidare intresse för läsning, litteratur och studier. Barnens ordförråd och språkliga medvetenhet ökar och synliggörs i den pedagogiska dokumentationen. Förskolorna fortsätter att utveckla läsmiljöerna, förskolebiblioteken och samarbetet med biblioteken.

Förskolorna fortsätter främja barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna språket. Ett starkt modersmål är avgörande för flerspråkiga barns möjlighet att även lära sig svenska. Förskolorna fortsätter utveckla kommunikationen med vårdnadshavare om särskilda rättigheter och språkutveckling i nationella minoritetsspråk. Pedagogerna strävar efter att tillämpa ett interkulturellt förhållningssätt i arbetet tillsammans med barnen.

Förskolorna verkar för att det finns goda möjligheter till professionella kulturupplevelse för barnen. Kulan är Stockholms stads mötesplats för samverkan mellan förskola, skola och kulturliv. Den så kallade Kulanpremien stödjer förskolornas arbete med läroplansmålen som

rör kultur och skapande.

Barnhälsa

Begreppet barnhälsa är inte definierat i skollagen men har börjat etableras inom förskola som en motsvarighet till begreppet elevhälsa i skolan. Barnhälsa i förskola handlar till stor del om att stärka det förebyggande arbetet och bygga psykisk och fysisk hälsa hos barn. Men också om att ha en etablerad struktur för och rutiner kring att identifiera och stödja barn i behov av särskilt stöd. Förskolorna fortsätter utveckla barnhälsoarbetet bland annat genom implementering av *Stockholms stads program för barnhälsa*. Arbetet genomförs som en del i omställningen mot en god och nära vård. Alla förskolor har väl fungerande rutiner för orosanmälan till socialtjänsten i enlighet med socialtjänstlagen.

Barns rätt till en hälsosam utveckling gynnas bland annat av att förskola och hem samverkar kring blöjvännjning. Tidigare och förbättrad blöjvännjning ger positiva konsekvenser för barns hälsa och bidrar till ett mer hållbart samhälle. Förskolorna utvecklar kommunikation och dialog med vårdnadshavare samt skapar förutsättningar för att främja tidigare blöjvännjning hos barnen.

Inom det stadsdelsgemensamma barnhälsoteamet finns en specialpedagog och en familjebehandlare. De kan bland annat bistå med handledning till förskolans pedagoger kring förhållningssätt, struktur och vilken anpassning som kan ske i verksamheten för att säkerställa att rätt stöd erbjuds alla barn. Förskolan har en viktig funktion i det förebyggande arbetet, bland annat genom att tidigt uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Samarbetet mellan förskola, skola och socialtjänst fortsätter och utvecklas under året.

Fler barn i förskolan och faktisk närvaro

Förvaltningen fortsätter arbetet med att öka inskrivningsgraden i förskolan. Genom de öppna förskolorna och introduktionsförskolan samt genom andra strukturerade metoder arbetar förvaltningen för att för att nå fler vårdnadshavare och familjer. Förskolan har ett kompensatoriskt uppdrag. Förskola av hög kvalitet är en viktig skyddsfaktor särskilt för barn med sämre socioekonomiska förutsättningar. En kontinuerlig och hög närvaro främjar barns utveckling och lärande. Förvaltningen kommer via systemstödet Tempus att följa upp barns faktiska närvaro i förskolan i syfte att öka deltagandet i verksamheten.

Effektivt lokalutnyttjande

Antalet barn i förskoleålder fortsätter att minska inom stadsdelsområdet. För att bedriva ett effektivt lokalutnyttjande genomför förvaltningen noggranna analyser gällande behov av lokaler för drift av förskola. I de fall förvaltningen behöver lämna lokaler prioriteras att behålla förskolor med goda förutsättningar för att bedriva en kvalitativ pedagogisk verksamhet, såväl inomhus som utomhus. Ändamålsenliga förskolelokaler som ägs av staden kommer att behövas när barnantalet åter börjar öka.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	36 %	Ökning	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	4,8	4,8	Tertial
Antal barn per grupp	14,9	14,9	Tertial
Antal barn per legitimerad förskollärare	15 st	Minskning	Tertial
Inskrivningsgrad i förskola	96,5 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med förskolenämnden, SISAB och övriga relevanta aktörer inventera, prioritera och initiera upprustningar av befintliga förskolegårdar utifrån lekvärdesriktlinjerna	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: 1.2.1 Barn i förskolan har hållbara relationer till sin omvärld

Beskrivning

Hållbar utveckling är ett begrepp som används för att knyta ihop ekologiska, sociala och ekonomiska utmaningar som mänskligheten står inför. Hållbar utveckling kan även ses som ett relationsbygge mellan människa och miljö. Det finns forskning som visar att de pedagogiska relationerna mellan förskolepersonal och barn är avgörande för barns lärande och utveckling i förskolan. Kvalitet i förskolan bestäms i det konkreta mötet med barnet.

Förskolan har ett kompensatoriskt uppdrag. En förskola av hög kvalitet verkar socialt utjämnande och bidrar till mer jämlika uppväxtvillkor. Utbildningen i förskolan stimulerar varje barns utveckling och lägger grunden för ett livslångt lärande genom att lek, omsorg och lärande bildar en helhet. Undervisningen bedrivs genom ett demokratiskt arbetssätt där barnen har inflytande. Förskolan arbetar för att tidigt upptäcka barns olika behov och lägger grunden för ett livslångt lärande.

Förskolan samverkar med grundskolan så att barnen är väl förberedda inför övergången till förskoleklass. Förskolan prioriterar arbetet med att ge barnen möjlighet att utvecklas i det svenska språket och i sina modersmål.

Barns rätt till en hälsosam utveckling gynnas bland annat av att förskola och hem samverkar kring blöjvännjning. Tidigare och förbättrad blöjvännjning ger positiva konsekvenser för barns hälsa och bidrar till ett mer hållbart samhälle.

Förväntat resultat

- Alla barn får möjlighet att förstå och göra sig förstådda
- Alla barn i förskolan lär, leker och utvecklas i en trygg miljö
- Alla barn vistas i likvärdiga lärmiljöer som ska vara tilltalande, tillgängliga och estetiska
- Barn är delaktiga och har inflytande i utbildningen i förskolan
- Barnen i förskolan utvecklar sina språk

- Barnen i förskolan är trygga i övergången från förskola till förskoleklass
- Barnen i förskolan blir blöjfria tidigare

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Andel förskolor som informerar om sin tillgänglighet under Hitta och jämför service på stadens webbplats	100 %		År
Andel vårdnadshavare som anser att de får information om sitt barns utveckling och lärande	75 %		År
Andel vårdnadshavare som känner sig välkomna att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten	80 %		År
Andel vårdnadshavare som upplever att sitt barn känner sig tryggt på förskolan	92 %		År
Antal förskolor som deltar i Skolverkets utmärkelse Skola för hållbar utveckling	2		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barns faktiska närvaro i förskolan följs upp	2025-01-01	2025-12-31
Beredskapsvecka genomförs inom förskolorna	2025-01-01	2025-12-31
Förskolan samverkar med socialtjänsten kring det förebyggande arbetet mot våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck	2025-01-01	2025-12-31
Förskolorna tränar inrymning av verksamheten tillsammans med barn och personal	2025-01-01	2025-12-31
På alla arbetsplatsträffar delas berättelser om konkreta möten mellan pedagog och barn där det sociala, kognitiva och emotionella stödet finns med	2025-01-01	2025-12-31
Påbörja implementering av nationellt kvalitetssystem	2025-01-01	2025-12-31
Skräpplockardagar genomförs på alla förskolor	2025-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att barn och vuxna som har kontakt med socialtjänsten får snabb kontakt med den eller de kompetenser som behövs för att utreda hjälpbehov och rätten till insats. De är delaktiga i planeringen av beviljade insatser genomförande. Beviljade insatser är uppföljningsbara och personligt målformulerade men siktar ytterst på människors rätt att utveckla sina egna resurser att leva ett självständigt liv. Förvaltningen fortsätter utvecklingen mot en socialtjänst som erbjuder förebyggande och tidigt stöd och gör anpassningar för att göras mer tillgänglig, kunskapsbaserad och jämställd. Arbetet genomförs inom ramen för hela stadens projektarbete Framtidens socialtjänst.

Social prevention

En prioriterad del av det trygghetsskapande arbetet är det som bedrivs med fokus på barn och unga i stadsdelsområdet. Samverkan sker mellan skola, socialtjänst, polis och fritid inom ramen för SSPF. Utveckling av SSPF genom att kartlägga och utvärdera samråden med samverkanspartners. Samverkan med civilsamhället kommer fortsatt vara av stor betydelse.

Tidiga sociala insatser har både ett kompensatoriskt syfte och syftar till att ge stöd till föräldrar, enskilt eller i grupp, för att stärka föräldraförmågan. Föräldraskapsprogram ska vara tillgängliga där föräldrar möter verksamheter. Varje berörd verksamhet har i uppdrag att tillhandahålla olika typer av program. Stödsamtal erbjuds inom öppenvårdsinsatser för barn och familjer såväl utan biståndsbedömning som i form av mer omfattande behandling efter biståndsbedömning.

Fältassistenter har en viktig roll i det förebyggande arbetet och i att fånga upp barn och unga i utsatthet för att hamna i en negativ utveckling eller i kriminell miljö. Fältarbetet ska bedrivas med fokus på utemiljöer där ungdomar vistas och under tidpunkter då ungdomar vistas där.

Förvaltningen kommer att implementera arbetet med tidigt samordnat stöd för unga i risk och implementera arbetssätten från projektet Lokal samordnare mot rekrytering till kriminalitet (Losam) i ordinarie verksamhet. Samverkansstrukturen SSPF används för den strukturella samverkan som möjliggör tidig upptäckt och vidareutvecklas på individnivå. Målgruppen utökas för yngre barn och deras föräldrar.

Att utveckla kunskap och arbetssätt för att verksamheterna ska vara meningsfulla för barn med funktionsnedsättningar fortsätter vara prioriterat och tas tillvara i den samverkan som sker mellan fältverksamhet, fritidsgårdar och skolor i stadsdelsområdet.

Det pågående arbetet med anhörigstöd till närstående till personer med kriminell livsstil, kopplingar till våldsbejakande extremism, samt personer som drabbat av skjutningar och dödligt våld som genomfördes med öppenvård sydst under 2024 fortlöper.

Ungdomsmottagningen ska fortsätta stärka ungas psykiska hälsa genom att stärka samverkan mellan elevhälsan, BUP, första linjens psykiatri och socialtjänsten.

Barn, unga och vuxna har egna resurser att leva självständiga liv

Barn, unga och vuxna som behöver socialtjänstens insatser ska få snabb kontakt med den eller de kompetenser som behövs för att utreda hjälpbehov och rätten till insats. Förvaltningen ska ge barn, familjer och vuxna som kommer i kontakt med socialtjänsten skydd eller stöd utifrån ett familjeorienterat arbetssätt. Stöd och skydd ska bygga på teambaserade arbetssätt som genomsyrar hela organisationen där jämställdhets- och barnrättsperspektivet ska beaktas och anhörigas situation uppmärksammas. Den enskildes delaktighet ska genomsyra alla steg i kontakten med socialtjänsten, där förvaltningen ska fortsätta ta fram arbetssätt för att öka delaktighet hos främst barn som kommer i kontakt med socialtjänsten. Förvaltningen arbetar för att insatser som ges till enskilda är av god kvalitet och ges utifrån individuellt anpassade utformningar samt för att samverka med relevanta parter kring barn och unga för att ge bästa möjliga stöd.

Förvaltningen har under 2024 påbörjat deltagandet i forskningsstudien NUSO (Nationell uppföljning av socialtjänstens omställning). Delar av resultaten kommer ligga till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet. Förvaltningen har redan identifierat utvecklingsområden baserade på de presenterade resultaten, med fokus på att utforma åtgärder för att nå ut till fler med adekvat stöd. Deltagandet i NUSO-studien kommer fortsätta även under 2025 med fokus på uppföljning av insatser inom barn och ungdomsvård.

Kontakten med familjehemmen är tät för att ge stöd och vägledning och för att ge underlag för uppföljning så att insatsen innebär en hög kvalitet i stödet till barn och unga. Fler familjehem erbjuds handledande samtal, med TMO (traumamedveten omsorg) som grund.

Skolframgång och positiv anknytning till skolan är bland de främsta skyddsfaktorerna för unga människors liv och framtida möjligheter. Förvaltningens skolsociala team arbetar fortsatt systematiskt för att uppmuntra närvaro i skolan och få förutsättningar att uppnå kunskapsmålen. Det tidigare projektet med skolsamordnare planeras bli en del av den ordinarie verksamheten under 2025. Skolsamordnarens uppgifter inkluderar planering och uppföljning av skolrelaterade frågor för barn och unga som är placerade dygnet runt på någon form av skydds- eller behandlingsinstitution. Förvaltningen ska under 2025 påbörja arbetet med *Bryt spiralen*, för att utveckla eftervården för barn och unga efter placering.

För att genomföra mer träffsäkra bedömningar och utredningar och bättre anpassade insatser ska användandet av bedömningsinstrument öka. Utredningar som gäller våldsutsatthet (iRiSk och FREDA) samt normbrytande beteende eller kriminalitet (SAVRY och EARL) prioriteras. Till hjälp kommer förvaltningen använda sig av resultaten från NUSO-studien.

Förvaltningen möter ungdomar och vuxna med kriminella livsstilar eller de som riskerar att rekryteras till kriminalitet och som behöver stöd och skydd. Sociala insatsgruppen (SIG), Trefas-arbetet fokuserar på snabba och uppsökande insatser när motivationen är hög. Personer som vill hoppa av en kriminell livsstil erbjuds kontakt med sociala insatsgruppen inom 24 timmar. Arbetet kommer också att vara nära kopplat till socialt preventivt arbete och koordineras med samarbetet med polis, skolor, förskolor och civilsamhället.

Vuxna personer med skadligt bruk och beroende får stöd från case manager, sammanhållen boendeinsatser i vårdkedjan samt öppenvård med insatser som rekommenderas i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för missbruk och beroende, inklusive anhörigstöd för personer med beroendesjukdom. Förvaltningens familjeorienterade arbetssätt synliggör barn till föräldrar med skadligt bruk och beroende i behov av egna insatser. Särskilt fokus ligger på insatser för personer med omfattande psykiatrisk ohälsa inklusive skadligt bruk och beroende att få möjlighet att leva ett självständigt liv. Med intern och extern samverkan kommer förvaltningen möjliggöra för en sammanhållen vårdkedja som bygger på ett holistiskt och hälsofrämjande arbetssätt. Sociala sammanhang och aktivitet har en stor påverkan på hälsan. Under året ska träffpunktsverksamheten vid Lejdaren för personer med psykiska funktionsnedsättningar och samsjuklighet fortsätta utvecklas i egen regi.

Förvaltningen strävar efter att uppnå målen i Agenda 2030 och har tagit fram prioriteringen baserat på identifierade lokala utvecklingsbehov. Förvaltningen behöver fortsatt arbeta med att kartlägga om det finns betydande könsskillnader i flera av verksamhetsområdena för att

planera för åtgärder, vilket bidrar till målet om minskad ojämlikhet (mål 10). En högre andel män blir aktuella inom missbruk och kriminalitet medan en högre andel kvinnor ingår i målgruppen våldsutsatta. Inom verksamheten för barn och unga observeras stora skillnader mellan andel pojkar och flickor gällande kriminalitet och psykisk ohälsa.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Funktionshinderperspektivet beaktas i alla nämndens verksamheter i enlighet med stadens *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning*. Förvaltningen för en kontinuerlig dialog med rådet för funktionshinderfrågor vilket möjliggör rådets delaktighet i den strategiska planeringen samt ömsesidig informationsspridning rörande funktionshinderfrågor. Rådet har inför 2025 lyft fokusområdena rätten till utbildning och att nå kunskapsmålen, rätten till individuellt stöd och ledsagning och rätten till individuellt stöd och bostad med särskild service enligt LSS. Förvaltningen fokuserar under året på de fokusområden som lyfts fram.

Personer som bor i bostad med särskild service enligt LSS ska känna sig trygga och säkra. Resultatet från kvalitetsuppföljning på individnivå ska sammanställas och analyseras både på individ- och gruppnivå för att identifiera och erbjuda relevanta insatser för ökad trygghet för brukarna. Förvaltningen ska se över och utveckla arbetssätt för hur omvårdad ska ges för personer med stort omvårdnadsbehov till följd av ålder. I förvaltningens gruppboheter LSS egen regi ska aktiviteter för målgruppen utvecklas. För att bibehålla en god kvalitet inom verksamheterna behöver kompetensförsörjningen säkerställas genom systematisk kompetensutveckling.

Alla människor har rätt till information, service, stöd och skydd oavsett funktionsförmåga. Förvaltningen arbetar för att alla människor ges möjlighet att delta i samhällslivet. Individuella insatser som exempelvis ledsagning är viktiga liksom förutsägbarhet och individanpassning kring det stöd som erbjuds i bostad med särskild service. Digitalisering är en del av verksamhetsutvecklingen. Arbetssätt ses över för att öka användandet av digitala hjälpmedel och välfärdsteknik inom förvaltningens verksamheter.

Insatser som beviljas ska inriktas mot en förbättrad hälsa och meningsfull fritid i syfte att motverka hälsorisker bland personer med funktionsnedsättningar. Personer som bor i bostad med särskild service enligt LSS ska erbjudas möjlighet till regelbunden fysisk aktivitet. Under året kommer LSS-bostäderna i egen regi, utifrån lokala utmaningar och förutsättningar som identifierats inom verksamheterna, att arbeta mer riktat för att nå en förflyttning mot uppfyllande av målet i Agenda 2030 om god hälsa och välbefinnande. Samtliga verksamheter fortsätter även arbetet med att underlätta enskilda individers övergång till arbete på den ordinarie arbetsmarknaden.

Förvaltningen tillhandahåller anhörigstöd som särskilt vänder sig till föräldrar till barn med funktionsnedsättning. Stödet omfattar i stor utsträckning koordinering utifrån de individuella behoven hos barnen.

Stöd och skydd vid våldsutsatthet

Samtliga av nämndens verksamheter har kunskap om våld i nära relationer för att kunna agera vid samt uppmärksamma våldsutsatta barn och vuxna. Intern och extern samverkan sker för

att uppmärksamma fler våldsutsatta med särskild sårbarhet så som personer med funktionsnedsättning, personer med beroendeproblematik och personer över 65 år. Tidig upptäckt av samt bryta utsatthet för försummelse är ett viktigt arbete. Det kan exempelvis handla om att inte få rätt medicinering, inte få tillgång till hjälpmedel man är i behov av eller bli hindrad att söka hjälp.

Barn som växer upp med vuxna där det förekommer våld påverkas negativt i sin anknytning, utveckling och förmåga till socialt samspel. En av de viktigaste skyddsfaktorerna för barn som upplever våld hemma är viktiga vuxna i barnets närhet utanför hemmet. Förvaltningen arbetar familjeorienterat för att säkerställa att individuellt utformade insatser ges samtidigt till berörda familjemedlemmar i hushåll där våld förekommer. Metodstödet iRisk ökar kvaliteten i utredningar där barnet eller en omsorgsperson har utsatts för våld i en nära relation för bedöma graden av risk och val insatser för skydd, stöd och behandling. För individer som utsatts för våld är behovet av sammanhållen vård som planeras på både kort och lång sikt centralt för att minska risken för återkommande utsatthet. Förvaltningen ska gemensamt med staden implementera den nya samverkansprocessen och arbetssätten för Bryt upp-programmet för att öka möjligheten till sammanhållet stöd till våldsutsatta. När barn utsätts för våld i nära relationer, koordinerar barn- och vuxenhandläggare omedelbart handläggningen, utför en gemensam analys av konsekvenserna för barnet och överlägger om åtgärder för att garantera skydd och stöd för alla inblandade i familjen. Barn som medföljer till skyddat boende ska få sina egna rättigheter och behov tillgodosedda, inklusive rätten till utbildning och eventuella andra stödinsatser. Förvaltningen fortsätter att utveckla metoder baserade på lagändringar gällande barn i skyddat boende för att tydliggöra barnets behov av specifika insatser vid placering i sådant boende.

I det tidiga våldsförebyggande arbetet riktat mot barn och unga är samverkan mellan förskola, öppna verksamheter och socialtjänsten prioriterat. Förvaltningens fritidsgårdar arbetar med metodmaterialet *Fritid fri från våld* i syfte att strukturera det våldsförebyggande arbetet med fokus på långsiktighet.

Ett stärkt samarbete med lokalpolisen och en tätare samverkan inom förvaltningen ska leda till att fler våldsutsatta och deras barn ska kunna erbjudas snabbt och flexibelt stöd. För att erbjuda fler våldsutsatta stöd och skydd i ett tidigt skede används bland annat arbetssätt enligt Islandsmodellen. Islandsmodellen syftar till att öka samverkan mellan polis och socialtjänst vid akuta våldshändelser i familjer med barn. Islandsmodellen syftar också till att bidra till att socialtjänsten får kontakt med fler personer som utövar våld i nära relation för att kunna erbjuda behandlingskontakt med syfte att våldet ska upphöra.

Samarbetet med Relationsvårdscentrum sydost (RVC), som drivs av Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, fortsätter i de former som redan finns för att följa upp verksamheten, organisera behandlingsarbetet och minska väntetiden för behandling. *Lots-projektet* inom RVC fortsätter året ut. Projektet finansieras genom medel från sociala investeringsfonden och innebär att lotsar ger praktiskt stöd till våldsutsatta. Stödet riktas främst till personer med fler sårbarhetsfaktorer än utsatthet för våld. En del våldsutsatta behöver stöd med det praktiska först, för att sedan kunna tillgodogöra sig vidare behandling. Stödet innebär att samordna olika insatser och kontakter runt den våldsutsatta och vara ett stöd vid in- och utflytt från

skyddat boende.

RVC implementerar under året Preventing domestic violence (Predov), ett behandlingsprogram som vänder sig till unga och vuxna våldsutövare. Syfte är att minska våldsbeteenden hos individen samt att stärka dennes förmågan att skapa och bibehålla trygga och nära relationer.

Arbetet med att upptäcka och ge stöd till individer inom våld i nära relationer fortsätter det redan påbörjade arbetet med uppfyllande av målen i Agenda 2023 om jämställdhet och fredliga och inkluderande samhällen men även det nationella jämställdhetspolitiska målet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Förvaltningens arbete mot den enskildes delaktighet och våld i nära relation ser till uppfyllandet av mål 16, om fredliga och inkluderande samhällen. Socialtjänsten har flertalet pågående och planerade arbetsätt för att öka delaktigheten hos enskilda i kontakten med socialtjänsten och den interna och externa samverkan för både våldsutsatta och våldsutövare ger socialtjänsten större möjligheter än tidigare att synliggöra personer i behov av stöd och skydd.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	24 %	24 %	Tertial
Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	90 %	Tas fram av nämnd	År
Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	90 %	Tas fram av nämnd	År
Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	85 %	80 %	År
Andel familjehemsplacerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan	85 %	75 %	Tertial
Andel institutionsplacerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan		Fastställs 2025	Tertial
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	96 %	90 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	84 %	80 %	År
Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk, socialpsykiatri, våld i nära relation)	85 %	85 %	År
Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	75 %	Tas fram av nämnd	Tertial
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål: 1.3.1 Barn och unga har jämlika uppväxtvillkor och trygga vuxna förebilder

Beskrivning

Samverkan inom stadsdelsområdet mellan socialtjänst, förskola, skola, fritidsverksamhet samt polis och andra externa aktörer bidrar till att barn och unga växer upp i goda miljöer med jämlika uppväxtvillkor och trygga vuxna. Samverkan sker på både individuell och strukturell nivå och är ett prioriterat område med syfte att tidigt erbjuda stöd och insatser till barn, unga och deras föräldrar. Stödet omfattar bland annat fältassistenter samt råd- och stödsamtal till barn, unga och deras familjer på familjemottagningen.

Förväntat resultat

- Barn och ungdomar i risk för att utvecklas ogynnsamt upptäcks tidigt och har fler skyddsfaktorer.
- Förvaltningen har implementerat arbetssätt inom ordinarie verksamheten utifrån Losam-projektet.
- Kartlagt användandet av arbetssätt för att öka barn, unga och vårdnadshavares delaktighet och tillsammans med resultaten från NUSO-studien vidareutvecklat dessa arbetssätt för att öka delaktigheten, med särskilt fokus på att öka delaktigheten för barn i ung ålder och i ärenden där vårdnadshavare inte samtycker till barnets delaktighet.
- Uppföljningen av stadens samsjuklighetsprojekt som innefattar en processkarta för samordnad planering visar att samtliga aktörer upplever att remitteringen fungerar väl för alla parter.

- Förvaltningen bedriver ett trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete i samverkan med interna och externa aktörer på individuell och strukturell nivå.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta implementera interna och externa processkartor för samverkan och samordning för personer med samsjuklighet.	2025-01-01	2025-12-31
Förvaltningen stärker det förebyggande arbetet genom fortsatt utveckling av fältverksamhet, Losam och föräldrastödjare	2025-01-01	2025-12-31
Genomföra kunskapshöjande insatser för medarbetare med fokus på kunskap och arbetssätt för att nå kvinnor/flickor inom kriminalitet	2025-01-01	2025-12-31
Med hjälp av resultatet från första NUSO-studien ta fram prioriterade utvecklingsområden och arbetssätt för ökad delaktighet hos barn	2025-01-01	2025-12-31
Utveckla arbetet med SSPF i samband med att Losam övergår till förvaltningens ordinarie verksamhet	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: 1.3.2 Barn, unga och vuxna har egna resurser att leva självständiga liv

Beskrivning

Barn, unga och vuxna som behöver socialtjänstens insatser får snabb kontakt med den eller de kompetenser som behövs för att utreda hjälpbehov och rätten till insats. Barn, unga och vuxna är delaktiga i utredningen och i planeringen av insatsernas genomförande. Barns rätt till information och delaktighet ska säkerställas genom användande av exempelvis stafettpipen, specifika relevanta bedömningsinstrument, SIP och framtagna rutiner. De insatser som beviljas ska vara uppföljningsbara och individuellt anpassade samt formulerade tillsammans med familjen eller den enskilde. Arbetet med familjehemsplacerade barn ska fortsätta att utvecklas och kontakten med familjehemmen stärkas.

Unga och vuxna som riskerar att bli rekryterade eller redan innehar kriminell livsstil får relevant och ihållande stöd för att ta sig ur.

Vuxna personer med skadligt bruk och beroende får sina stödbehov tillgodosedda. Utvecklingsarbete tillsammans med andra aktörer gällande personer med omfattade psykiatrisk ohälsa inklusive skadligt bruk och beroende fortgår. Insatser från socialtjänsten är en del i en sammanhållen vårdkedja och ska i hög grad inriktas på att motverka hemlöshet, minska skadeverkningar och utgöra en grund för en rehabilitering i nära samverkan med andra huvudmän och med fokus på hållbara och långsiktiga lösningar.

Personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett självständigt liv och vara delaktiga i samhället. Nämndens alla verksamheter arbetar utifrån stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Insatser som ges är anpassade utifrån individens behov med respekt för den enskildes integritet och självbestämmande. Personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett aktivt liv och ha möjlighet att delta i arbetsliv och fritidsaktiviteter oavsett ålder. Samtliga medarbetare ska ha grundkompetens om olika typer av funktionsnedsättningar och erbjudas fördjupad kunskap. Kompetenshöjande insatser systematiseras och följs upp för att säkerställa att rätt satsningar görs för att kunna möta

framtida behov av omsorg.

Personer som bor i bostad med särskild service ska känna sig trygga och säkra. Medarbetare som arbetar med att ge stöd och service har rätt utbildning och bemöter brukarna på ett professionellt och värdigt sätt. Förvaltningens gruppboistäder LSS arbetar för att förbättra hälsan hos brukarna genom olika typer av hälsofrämjande aktiviteter. Arbetssätt för hur omvårdnad ska ges till personer med stort omvårdnadsbehov till följd av ålder ses över och utvecklas. Arbetet med välfärdsteknik utvecklas, digitala lösningar som bidrar till att förbättra gruppbostäderna används där så är möjligt. Förvaltningen bidrar till likställighet inom staden genom fortsatt arbete med antagen färdplan för enhetlig yrkestitulatur inom stadens LSS-verksamheter.

Förväntat resultat

- Individer och familjer med stödbehov får rättssäkra och samordnade bedömningar och insatser
- Barn och unga känner till sina rättigheter, är delaktiga i kontakten med socialtjänsten och får information anpassad efter sin ålder och mognad.
- Enskildas hjälpbehov utforskas, utreds och följs upp med bedömningsinstrument och standardiserade metoder.
- Personer som vill lämna kriminalitet får snabbt individuella anpassade stödinsatser som möter deras aktuella motivation
- Genomförda kompetensutvecklingsinsatser följs upp systematiskt för att säkerställa att rätt satsningar görs inom verksamheterna.
- Resultat från individuppföljningar sammanställs och analyseras både på grupp- och individnivå för att erbjuda relevanta insatser för ökad trygghet.
- Anhöriga uppmärksammas och får stöd för egen del
- Brukare i gruppbostäder LSS deltar i hälsofrämjande aktiviteter
- Brukare i gruppbostäder LSS upplever trygghet i sitt boende

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Antal avslutade ärenden inom sociala insatsgruppen som har en stabil social tillvaro efter avslutad insats	9		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Följ upp i vilken omfattning personer med funktionsnedsättning inom verksamhetsområde funktionsnedsättning respektive socialpsykiatri upplever att de får den ledsagning de behöver för att kunna delta i och utöva fritidsaktiviteter	2025-01-01	2025-12-31
I samverkan med berörda förvaltningar och rådet för funktionshinderfrågor genomföra en gemensam insiktsutbildning för Skarpnäcks, Enskede-Årsta-Vantörs och Farstas stadsdelsnämnder.	2025-01-01	2025-05-31
Inventera omvårdnadskompetens hos medarbetare inom nämndens gruppbostäder LSS i egen regi för att kunna möta nya behov hos målgruppen	2025-01-01	2025-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialtjänstens verksamheter vidareutvecklar arbetet med ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete fokuserat på egenkontrollarbetet	2025-01-01	2025-12-31
Ta fram arbetssätt för att via individuppföljningar analysera övergripande och individuella insatser för ökad trygghet och återkoppla dessa till brukaren och LSS-bostaden	2025-01-01	2025-12-31
Ta fram en uppföljningsmodell för kompetensutvecklingsinsatserna inom nämndens LSS-verksamheter i egen regi	2025-01-01	2025-12-31
Utveckla familjeorienterat boendestöd	2025-01-01	2025-12-31
Utveckla möjligheter till en aktiv vardag för äldre personer som bor i bostad med särskild service enligt LSS	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: 1.3.3 Barn, unga och vuxna som lever i våldsutsatthet får skydd och stöd

Beskrivning

Alla verksamheter inom förvaltningen arbetar för att upptäcka våld. Alla berörda medarbetare har kunskaper om relationsvåld, hedersrelaterat våld och förtryck och sexuellt våld oberoende relation. Vid upptäckt förmedlas kontakt till förvaltningens relationsvåldsteam.

Förvaltningen säkerställer att barn kommer till tals och att deras åsikter, behov och rädslor utgör underlag vid bedömningar och i planering och utformning av insatser. Passande bedömningsinstrument används för rättssäkra bedömningar. Inför beslut i våldsutredningar görs alltid en barnkonsekvensanalys. Förvaltningen arbetar familjeorienterat för att säkerställa att individuellt utformade insatser ges samtidigt till berörda familjemedlemmar i hushåll där våld förekommer. I det tidiga våldsförebyggande arbetet riktat mot barn och unga sker samverkan mellan förskola, öppna verksamheter och socialtjänsten.

Förvaltningen säkerställer kompetenser för att förebygga, uppmärksamma och motverka att personer med funktionsnedsättning utsätts för våld av närstående. Nämndens gruppboendestäder LSS i egen regi förebygger och motverkar våld och kränkningar inom verksamheterna.

Våldsutsatta äldre uppmärksammas och får stöd, hjälp och skydd. Metoden Reagera-S används under utredningsprocessen för att lättare upptäcka våldsutsatthet och försummelse.

Förväntat resultat

- Medarbetare har kunskaper om relationsvåld, hedersrelaterat våld och förtryck samt sexuellt våld oberoende relation för att kunna agera och uppmärksamma våldsutsatta barn, vuxna eller äldre
- Medarbetare arbetar uppsökande för att upptäcka fler våldsutsatta med fokus på särskilt sårbara grupper
- Personer utsatta för våld får stöd och skydd
- Personer som utövar våld får insatser för att upphöra att använda våld
- Förvaltningen använder relevanta bedömningsinstrument för att upptäcka och kartlägga våldsutsatthet och våldsutövande.

- Inför att beslut fattas ska konsekvenser för barnet alltid bedömas, utifrån en samlad kompetens från barn – och vuxenhandläggare.
- Medarbetare i förskolan och de öppna verksamheterna för barn och unga har grundläggande kunskaper för att arbeta våldsförebyggande.
- Kartlagt användandet av iRiSk och andra bedömningsinstrument för att upptäcka och kartlägga våld (såsom FREDA) och tillsammans med resultaten från NUSO studien vidareutvecklat arbetssätt för att öka användandet av bedömningsinstrument för att systematiskt upptäcka och kartlägga våldsutsatthet hos barn.
- Den interna samverkan mellan RVT och familjeenheten utvärderas och vidareutvecklas för att synliggöra barn utifrån lagen om placering av barn i skyddat boende.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Med hjälp av resultat från första NUSO-studien utveckla arbetssätt som ökar användningen av bedömningsinstrumentet iRiSk.	2025-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter arbetar för att äldre ska ha hög livskvalitet, god hälsa och leva ett självständigt liv så länge som möjligt. Äldreomsorgens utvecklingsarbete, som beskrivs nedan, utgår ifrån stadens *Färdplan för äldreomsorgens utveckling*.

Stöd och insatser som är individanpassade och ett gott bemötande ska känneteckna äldreomsorgens verksamheter. Äldre görs delaktiga under såväl utrednings- och beslutsprocess som vid upprättande av genomförandeplan. Biståndsbedömningen vidareutvecklas för ökad rättssäkerhet, likställighet och jämställdhet. Arbetssätt som förbättrar samverkan och samhandläggning kring äldre med samsjuklighet, missbruk, hemlöshet eller risk för hemlöshet vidareutvecklas. Ramtid inom hemtjänsten ska införas fullt ut. För att säkerställa en trygg och hållbar hemgång från sjukhus stärks förvaltningens arbete med modellen *Tryggt mottagande i hemmet*. Språksatsningen som genomförts inom utförarverksamheterna följs upp och utvärderas för att göra korrekta bedömningar av vilka fortsatta språkfrämjande satsningar som behövs för medarbetargrupperna.

Det förebyggande och hälsofrämjande arbetet vidareutvecklas och bidrar till arbetet mot ofrivillig ensamhet och social isolering. Nämndens aktivitetscenter och öppna mötesplats för äldre erbjuder sociala, kulturella och fysiska aktiviteter i samverkan med andra förvaltningar i staden, civilsamhället och lokala föreningar. Förvaltningen ska under året, tillsammans med de andra stadsdelsförvaltningarna i region östra söderort, undersöka möjligheten att starta upp en gemensam seniorverksamhet för personer över 65 år med funktionsnedsättning.

För att bibehålla en god kvalitet inom verksamheterna behöver kompetensförsörjningen säkerställas genom systematisk kompetensutveckling. Omställningen till en god och nära vård och omsorg fortgår i enlighet med den stadsgemensamma handlingsplanen. Det närvarande ledarskapet stärks för att förbättra arbetsmiljön för medarbetarna och chefer. Stärkt beredskap för krissituationer är fortsatt prioriterat inom samtliga verksamheter.

Äldreomsorgen arbetar för jämställdhet genom att skillnader mellan kvinnor och mäns upplevelser av sina stödinsatser följs upp kontinuerligt och analyseras. Hälsofrämjande aktiviteter riktade mot män ska undersökas och testas för att nå fler inom målgruppen. Rapport från Jämställdhetsmyndigheten visar att fler äldre kvinnor än män vårdar sin partner och utifrån det riskerar att drabbas av ofrivillig ensamhet. Förvaltningens anhörigkonsulenter arbetar för att anhöriga ska få ett anpassat stöd utifrån sina behov. Anhöriga ska få relevant stöd och information i rätt tid. Våldsutsatta äldre uppmärksammas och får stöd, hjälp och skydd, vilket beskrivs under mål 1.3.

Äldreomsorgen bidrar genom sitt dagliga arbete till flera av hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Ett identifierat lokalt utvecklingsområde inom nämndens verksamheter är kompetensen om hbtqi-personers och nationella minoriteters rättigheter. Medarbetarnas kunskaper behöver öka för att säkerställa ett gott bemötande av alla äldre oavsett bakgrund, könstillhörighet eller sexuell läggning. Kunskapshöjande insatser ska genomföras, vilken bidrar till uppfyllandet av hållbarhetsmålet om minskad ojämlikhet (mål 10) samt principen om att ingen ska lämnas utanför. Äldreomsorgens ledningsgrupp är hbtqi-certifierad och arbetar med frågorna utifrån framtagna handlingsplan, bland annat ska en utförarverksamhet hbtqi-diplomeras under året. Det kunskapshöjande arbetet ger i sin tur effekter inom målet om god hälsa och välbefinnande (mål 3) då en ökad jämlikhet inom äldreomsorgen bidrar till minskad risk för diskriminering och stigmatisering av äldre hbtqi-personer och äldre med tillhörighet till en nationell minoritet.

Äldrevänlig stad

Förvaltningen bidrar till stadens handlingsplan för en äldrevänlig stad genom att göra äldre delaktiga i planeringen av verksamheterna genom stadsdelsnämndens pensionärsråd. Förvaltningen vidareutvecklar hanteringen av synpunkter och klagomål för att säkerställa att äldres åsikter tas till vara och används i det systematiska kvalitetsarbetet. Äldres synpunkter och erfarenheter av biståndsbedömda insatser tas tillvara genom att analysera resultat från brukarundersökningar och individuppföljningar. Äldre bjuds in till förvaltningens trygghetsvandringar i stadsdelsområdet för att synliggöra äldres behov av trygghet och säkerhet i stadsmiljön. För att skapa säkra och inkluderande grönområden asfalteras parkvägar enligt plan varje år i syfte att öka tillgängligheten. Snöröjning och halkbekämpning genomförs på parkvägar och i trappor utifrån årstid, vilket bidrar till minskad risk för fall- och halkolyckor.

Äldreomsorgens förebyggande verksamhet bidrar till social inkludering genom verksamhetens tydliga fokus på att motverka ofrivillig ensamhet och bryta social isolering. Arbetet sker i samverkan med civilsamhället och äldre inom stadsdelsområdet och utgår från ett salutogent förhållningssätt. Förvaltningens aktivitetscenter och de lokala mötesplatserna har generösa öppettider och bidrar till social gemenskap och mänskliga möten, även för äldre som inte omfattas av biståndsbedömd verksamhet. Förebyggande verksamheten arrangerar café-träffar för äldre hbtqi-personer i samverkan med Enskede-Årsta-Vantörs och Farstas stadsdelsförvaltningar. Förhoppningen är att café-träffarna ska skapa ett tryggt socialt sammanhang och att besökarna ska få information om olika verksamheter och aktiviteter.

Förvaltningens stöd till anhöriga stärks och vidareutvecklas för att säkerställa att anhöriga får

information, utbildning och stöd i rätt tid. Förvaltningens äldrelots bidrar till stadens arbete med nollvision för hemlöshet bland äldre. Äldreomsorgen har upparbetade kontaktvägar med föreningar för de nationella minoriteterna i Stockholmsområdet. Aktiviteter riktade till nationella minoriteter arrangeras kontinuerligt, arbetet beskrivs under mål 3.7.

Digitalisering är en del av verksamhetsutvecklingen. En digital samordnare för äldreomsorgen ska utses och arbetssätt ses över för att öka användandet av digitala hjälpmedel och välfärdsteknik inom verksamheterna. Digitalt utanförskap hos äldre motverkas bland annat genom implementering av Stockholm Surf samt genom förvaltningens digitala fixarhjälp som erbjuder äldre stöd i användandet av digital utrustning och digitala tjänster.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel nöjda omsorgstagare	81 %	81 %	År
 Andel nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	93 %	93 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	87 %	87 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	80 %	80 %	År
 Andel sjuksköterskor inom särskilda boenden	0,04	Tas fram av nämnd	År
 Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	69 %	69 %	År
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med äldrenämnden, i syfte att fortsatt stärka stadens arbete med ramtid, implementera och arbeta efter tillämpningsanvisningarna så att beställare och utförare får en bättre förståelse för varandras roller och uppdrag samt stärka samverkan mellan dem	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: 1.4.1 Äldre lever ett tryggt och meningsfullt liv och får stöd, vård och omsorg av god kvalitet

Beskrivning

Stadsdelsnämndens verksamheter bidrar till att äldre personer lever ett värdigt liv och känner välbefinnande, trygghet och meningsfullhet. Äldre ska känna sig nöjda och vara delaktiga i planeringen av insatser. Insatser som ges håller hög kvalitet. Arbetet med ramtid

vidareutvecklas. Omställningen till god och nära vård och omsorg fortgår och genomförs utifrån aktivitetsplanen. Åtgärder för fallprevention följs upp kontinuerligt för att bibehålla goda resultat. Äldre i livets slutskede ska erbjudas vak både i ordinärt boende och särskilt boende. Samverkan med hälso- och sjukvården bidrar till en hög patientsäkerhet. Det förebyggande arbetet stärks med ett tydligt fokus på hälsofrämjande arbetssätt. Arbetet med att förebygga ofrivillig ensamhet och bryta social isolering fortgår. Anhörigas behov uppmärksammas och anhöriga erbjuds stöd av god kvalitet. Samverkan kring äldre som lever i eller riskerar hemlöshet stärks, likaså kring äldre som tillhör sårbara grupper. Samhandläggningen kring äldre med komplexa behov och samsjuklighet vidareutvecklas. God medarbetarkontinuitet kännetecknar äldreomsorgens verksamheter likaså ett närvarande ledarskap. Kompetenshöjande insatser systematiseras och följs upp för att säkerställa att rätt satsningar görs för att kunna möta framtida behov inom vård och omsorg. Arbetet med välfärdsteknik utvecklas, digitala lösningar som förbättrar tillvaron för äldre och för personal används där så är möjligt. Nämndens utvecklingsarbete bidrar till stadens arbete med att vara en äldrevänlig stad.

Förväntat resultat

- Äldre känner sig delaktiga i utformandet av sina insatser
- Äldre känner sig trygga och nöjda med sina insatser
- Ramtid införs fullt ut i hemtjänsten
- Kontinuiteten inom hemtjänsten ökar
- Fler äldre besöker nämndens aktivitetscenter och mötesplatser för att delta i hälsofrämjande aktiviteter

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
♀ Andel äldre i dagverksamhet som känner sig trygga i dagverksamheten	95 %		År
♀ Andel äldre i dagverksamhet som är nöjda med sin dagverksamhet	93 %		År
♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de bemöts på ett respektfullt sätt	95 %		Tertial
♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som upplever att måltiderna är trevliga	85 %		Tertial
♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som är nöjda med maten	85 %		Tertial
♀ Andel äldre med hemtjänst som får hjälp så som överenskommit	90 %		Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
♀ Andel äldre med hemtjänst som tycker att de får ett respektfullt bemötande	97 %		Tertial
♀ Andel äldre med hemtjänst som tycker att det är ungefär samma personer som hjälper dem	80 %		Tertial
♀ Andel äldre som upplever att biståndsbeslutet är anpassat efter behovet	80 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
E-utbildningen "Innovation i Stockholms stad" genomförs av ledningsgrupp	2025-01-01	2025-12-31
Fortsatt arbete med att öka kunskapen om nationella minoriteters rättigheter	2025-01-01	2025-12-31
Hbtqi-diplomering av verksamhet	2025-01-01	2025-12-31
Implementera Stockholm Surf i verksamheterna	2025-01-01	2025-12-31
Införa digitaliserad signering av läkemedelshantering	2025-01-01	2025-09-30
Se över möjlighet att utveckla dagverksamhet för olika målgrupper för att bryta social isolering	2025-01-01	2025-12-31
Ta fram en uppföljningsmodell för kompetensutvecklingsåtgärder inom verksamheterna	2025-01-01	2025-09-30
Undersöka och pröva olika hälsofrämjande aktiviteter riktade mot män	2025-01-01	2025-12-31
Utse samordnare av verksamheternas digitaliseringsarbete för äldreomsorgen	2025-01-01	2025-05-31
Utveckla anhörigstödet med fokus på anhöriga till personer med hjälpbehov	2025-01-01	2025-12-31
Utveckla arbetet med sociala besök	2025-01-01	2025-12-31
Utveckla den palliativa vården	2025-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att ge förutsättningar för att ett levande kultur- och föreningsliv med lokal förankring. Skarpnäcks kulturhus erbjuder möjlighet för invånare att själva skapa och ta del av kultur. Kulturhuset är en välkommande mötesplats för gemenskap och kreativitet för alla. Besökarna kan bland annat ta del av kulturaktiviteter och engagera sig i lokala projekt och samhällsinitiativ. Ett välkommande och levande kulturhus bidrar till det trygghetsskapande arbetet inom stadsdelsområdet.

Uppföljning av Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv 2024-2028

I enlighet med *Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv* stöttas sociala initiativ från föreningslivet som bidrar till stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. Fritidsgårdarna arrangerar i samverkan med föreningar kostnadsfria aktiviteter som främjar rörelse för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Personer boende i

nämndens gruppbestäder LSS erbjuds hälsofrämjande aktiviteter och möjlighet att uppleva stadens kulturliv.

Äldre erbjuds en inkluderande, aktiv och trygg fritid genom förvaltningens aktivitetscenter och den öppna mötesplatsen för seniorer. Kulturella och fysiska aktiviteter på vård- och omsorgsboende och dagverksamhet anpassas till målgruppens behov och genomförs regelbundet. Verksamheterna tar del av de aktiviteter som erbjuds inom ramen för kulturförvaltningens arbete. Digitala lösningar utformas inom verksamheterna för att kunna erbjuda kulturaktiviteter och fysiska aktiviteter även i digital form.

Idéburet offentligt partnerskap och föreningsbidrag

Stadsdelsnämndens stöd till ideella föreningar bidrar till den ideella sektorns förutsättningar att erbjuda aktiviteter och verksamheter av god kvalitet. Förvaltningen säkerställer att ekonomiska bidrag och tillgång till lokaler inte går till aktörer med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism.

Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en modell för samverkan mellan offentliga och idéburna aktörer som kompletterar föreningsbidrag och upphandling och har som målsättning att lösa en gemensamt identifierad samhällsutmaning. Förvaltningen fortsätter samverka med Miljöverkstan inom ramen för IOP under året. Miljöverkstan arbetar särskilt för att nå barn och unga som av kulturella och socioekonomiska skäl inte kommer ut i naturen, samt de som ännu inte intresserat sig för miljö och hållbarhetsfrågor.

Lokalhyra Skarpnäcks kulturhus

Skarpnäcks kulturhus erbjuder möjlighet för invånare att själva skapa och ta del av kultur. Lokalerna får hyras för verksamhet i syfte att samlas kring demokratiska, kulturella och föreningsanknutna frågor. Möten kan vara antingen interna föreningsmöten eller möten som är öppna för allmänheten. I vissa lokaler kan också verksamhet som hantverkande, föreläsningar, musicerande, idrottande och annan liknande verksamhet bedrivas. Hyreskostnaderna justeras och räknas upp enligt generella indexregleringar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	86 %	76 %	År
 Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	59 %	57 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	81 %	77 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	83 %	79 %	År
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	67 %	67 %	År

Nämndmål: 1.5.1 Invånarna tar del av ett mångsidigt kulturutbud som utgår från delaktighet

Beskrivning

Förvaltningen samverkar med civilsamhälle och aktörer inom staden för att erbjuda mångsidig och jämlik kultur. I Skarpnäcks kulturhus erbjuds lokaler och kurser för att möjliggöra eget kulturskapande och lokalt engagemang. Barn och äldre ges möjlighet till kulturskapande och kulturupplevelser genom mötesplatser, aktiviteter och verksamheter inom förskola och äldreomsorg. Det är prioriterat att nå de målgrupper som vanligtvis inte deltar i stadens kulturutbud. Genom uppföljning av föreningsstöden säkerställs att nämnden stödjer föreningar med demokratiska värderingar.

Förväntat resultat

- Invånare i alla åldrar, oavsett kön, etnisk bakgrund och funktionsförmåga använder Skarpnäcks kulturhus som en mötesplats för kultur och eget skapande
- Inom förskolan, fritidsgårdar, aktivitetscenter och lokala mötesplatser för äldre ges möjlighet till kulturupplevelser och skapande verksamhet
- Äldre på vård- och omsorgsboende har kontinuerlig tillgång till kulturupplevelser

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
De aktiviteter som erbjuds vid Skarpnäcks kulturhus inkluderar barn och unga med funktionsnedsättningar	2025-01-01	2025-12-31
Skarpnäcks kulturhus samverkar med biblioteken och kulturskolan	2025-01-01	2025-12-31

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta utifrån *Stockholm stads miljöprogram 2030* och relaterade styrdokument.

I förvaltningen sker ett kontinuerligt och aktivt arbete med miljö- och klimatåtgärder i syfte att skapa en hälsosam miljö, bidra till en hållbar utveckling och till att uppfylla målen i Agenda 2030. Detta görs bland annat genom att arbeta med minskad energiförbrukning i samverkan med externa aktörer, kloka inköp samt riktade multifunktionella åtgärder för ökad klimatanpassning och stärkt biologisk mångfald. Nämnden ansöker om klimatinvesteringsmedel och medel för biologisk mångfald där de planerade åtgärderna är kopplade till ökad miljö- och klimatnytta i stadsmiljön och verksamheterna.

En lokal utvecklingsmöjlighet är att på ett tydligare sätt knyta samman de ekologiska och socialkulturella dimensionerna inom Agenda 2030 och därigenom verka för synergier mellan ekosystem och biologisk mångfald (mål 15) samt god hälsa och välbefinnande (mål 3). Detta kan exempelvis ske genom att skapa gröna uterum för undervisning med fokus på stadsdelsområden som behöver stärkas i linje med en rättvis klimatomställning. Samt att i alla exploateringsprojekt verka för en friyta i linje med Boverkets riktlinjer för att främja fysisk aktivitet och rörelse, hållbara städer och samhället (mål 10).

Energieffektivitet och minskad klimatpåverkan

Utifrån rutiner för energieffektiviserande åtgärder arbetar förvaltningen med energibesparing i syfte att bidra till stadens mål om minskad energiförbrukning. En inventering av potentiell energiminskning i stadsmiljön planeras samt om klimatinvesteringsmedel erhålls har förvaltningen planer på energieffektiviserande åtgärder.

För att bidra till det långsiktiga målet att staden ska vara klimatpositiv 2040 i enlighet med *Klimathandlingsplan 2030* ansöker förvaltningen om klimatinvesteringsmedel för att placera ut nya kärl med möjlighet till källsortering i de större parker och bad som idag saknar denna möjlighet. Samtidigt uppfylls kravet i den nya avfallsförordningen som träder i kraft 1 januari 2026 om möjlighet att källsortera förpackningar i stadsdelsområdets större parker.

Matens klimatpåverkan ska minska med stöd av ett aktivt arbete med matsvinnsmätningar, en hög matavfallsinsamling och kloka inköp av livsmedel med en låg klimatpåverkan. Inköpen av förbrukningsmaterial, särskilt av plast, behöver minska och förvaltningen kommer att vidta åtgärder kopplat till verksamheternas arbets sätt och inköpsrutiner. Äldreomsorgen fortsätter arbetet med Vägledningen för hållbart vård och omsorgsboende. Resultaten analyseras och intern samt extern kommunikation sker löpande under året för att kunna sprida goda exempel och lärande.

Biologisk mångfald och klimatanpassningar

Förvaltningen arbetar med insatser för att stärka ekologiska värden och öka den biologiska mångfalden. Om investeringsmedel för biologisk mångfald beviljas har förvaltningen ett flertal planerade projekt inom verksamheter samt i stadsmiljön i form av plantering av lökar samt insektshotell i anslutning till gångtunnlar, plantering av tall samt buskar med blommor och bär samt anläggning av äng på Nytorps gårde på den plats där en tillfällig förskola tidigare låg.

Under 2024 utsattes ett stort antal träd för sabotage där träden kapades eller skadades. Förvaltningen avser att återplantera dessa och för att uppfylla det stadsövergripande trädmålet kommer två träd planteras för varje träd som fällts. På det sättet ökar krontäckningsgraden vilket leder till renare luft, effektivare dagvattenhantering, behagligare sommartemperaturer samt grönnare och trivsammare miljöer.

Förvaltningen arbetar med klimatanpassning genom utveckling av grönytors avkylande effekt och genom dagvatten- och skyfallsarbete i enlighet med stadens *Handlingsplan för klimatanpassning 2021-2024*. För år 2025 söker förvaltningen klimatinvesteringsmedel för att anlägga dricksvattenfontäner i parker samt att tillskapa skugga på förskolegårdar. Inom ramen för områdesmöten och Grönare Stockholm fortsätter även samverkan med berörda förvaltningar inom staden för att utveckla stadens gröna värden.

Stadsdelsområdet är framkomligt med hållbara transporter och resor

Förvaltningen arbetar med att rusta upp parkvägar enligt plan i syfte att erbjuda en god framkomlighet. Förvaltningen bistår även trafikkontoret i arbetet med att skapa fullvärdiga primära cykelstråk och anpassa stadsmiljön för att minska konfliktytor mellan gående och cyklister. I samverkan med trafikkontoret bidrar förvaltningen till att Stockholm ska vara en

grön promenadstad och Europas främsta cykelstad genom att göra parkvägar tillgängliga för alla, inventera behov av cykelparkeringar och bidra till genomförande av cykelstråk.

Nämndens verksamheter ska genomföra sina resor och transporter i tjänsten på ett så hållbart sätt som möjligt i enlighet med *Rese- och mötespolicy för Stockholm stad*. För att underlätta erbjuds kollektivresor, tjänstecyklar och en bilpool med enbart miljöklassade bilar.

Miljö- och klimatsmarta verksamheter

Åtgärder genomförs, utifrån stadens *Kemikalieplan 2025-2031*, för att skapa en hälsosam miljö för alla brukare och medarbetare genom att miljö- och kemikaliesmarta val görs vid inköp av livsmedel och material som förbrukningsvaror, inventarier och lekturströmming.

För att säkerställa att inga produkter som innehåller skadliga ämnen finns i verksamheterna och stadsmiljön fortsätter arbetet med Chemsoft, kemikaliehanteringssystem, Byggvarubedömningen och inventering av lekturströmming genomförs. Nämndens förskolor och öppna förskolor stärker arbetet med en kemikaliesmart förskola och därigenom minskar exponeringen för skadliga kemikalier.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att prioritera arbetet med energieffektiviserande åtgärder i linje med Stockholm stads klimathandlingsplan 2030, minimera matsvinnet och öka insamlingen av matavfall samt ha en låg klimatpåverkan från inköpta livsmedel. Förvaltningsledningen genomför e-utbildningen Stockholms miljöprogram 2030 och medarbetare kommer under året delta i workshop i syfte att få verktyg och förståelse för förvaltningens roll i arbetet med att nå målen i miljöprogrammet 2030, bland annat delmål 2.3 En fossilfri organisation 2030

Förvaltningen initierar samverkan med miljöförvaltningen för att bistå de i det uppdrag de tilldelats av kommunfullmäktige om att utreda förutsättningarna för ett stärkt klimatarbete i stadsdelsnämnderna, med fokus på involvering och delaktighet.

Förvaltningen arbetar med energieffektiviserande åtgärder och ökar medarbetarnas delaktighet i arbetet. Om klimatinvesteringsmedel erhålls har förvaltningen planer på åtgärder på utbyte till energisnål LED. Verksamheterna gör riktade och kloka inköp och arbetar för att fortsatt kunna servera en stor andel klimatsmarta livsmedel med låga utsläpp av växthusgaser utifrån uppdragen i stadens *Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat* och *Skarpnäcks kommunala förskolors måltidsdokument*. och öka nyttjandegraden av matavfallsinsamlingen.

Gällande upphandlingar med krav på cirkularitet har förvaltningen två upphandlingar för 2025 där krav i linje med kriterierna: förläng livslängden på produkter och maximera möjligheten till återanvändning och återvinning ställs i enlighet med miljöprogrammets delmål 5.2 Cirkulära kretslopp av resurser.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel upphandlingar som bidrar till cirkularitet	100 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Inköpta förbrukningsartiklar i plast i stadens verksamheter		Fastställs 2025	År
Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel	1,5 kg CO2 per kg livsmedel	1,5 kg CO2 per kg livsmedel	År
Köpt energi i stadens organisation	1 GWh	1 735 GWh	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna revidera riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet i kommunala förskolor i Stockholms stad, i linje med stadens reviderade strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat. Riktlinjerna ersätter stadsdelsnämndernas befintliga riktlinjer	2025-01-01	2025-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för ett stärkt klimatarbete i stadsdelsnämnderna, med fokus på involvering och delaktighet	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utifrån stadens styrdokument avseende miljö och klimat redovisa hur de jobbar lokalt med implementeringen av programmen	2025-01-01	2025-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB utreda vad som krävs och påbörja åtgärder för att efterkomma kravet på källsortering på välbesökta platser såsom parker och torg i enlighet med förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: 2.1.1 Nämndens verksamheter är energieffektiva och resurssmarta med en låg klimatpåverkan

Beskrivning

Staden har en gemensam koldioxidbudget som anger den maximala mängd koldioxid som kan släppas ut i strävan att begränsa klimatförändringarna. Där ingår och mäts utsläpp från stadens organisation inom sektorerna uppvärmning, el- och gasanvändning samt transporter vilka redovisas av miljöförvaltningen en gång per år.

Förvaltningen prioriterar arbetet med ökad energieffektivitet och minskade utsläpp genom riktade insatser. Verksamheterna bidrar genom delaktighet där medarbetare arbetar utifrån Checklista för energieffektivisering. Förvaltningen utreder om det finns ytterligare åtgärder som möjliggör energibesparingar i stadsmiljön och om ansökningar av klimatinvesteringsmedel erhålls planeras till exempel utbyte till LED i samverkan med Sisab.

Samtliga enheter kommer under året att genomföra workshop, i samverkan med miljösamordnare, i syfte att utveckla förmågan att arbeta mot att nå målen i miljöprogrammet och handlingsplanernas aktiviteter. Detta ska bidra med kunskap om medarbetarnas roll i arbetet med att nå stadens miljö- och klimatmål samt som underlag till den lokala miljö- och klimathandlingsplan som ska författas. Äldreomsorgen fortsätter arbetet med Vägledningen för hållbart vård och omsorgsboende.

Arbetet med resurseffektiva kretslopp utifrån EU:s avfallshierarki fortlöper genom att förebygga, återbruka, och återvinna avfall samt använda sig av Stocket återbruk samt stadens återbruksavtal vid inköp. Verksamheterna inom förskola/fritid och Avdelning för stöd, service och omsorg ser över arbetssätt för när och hur engångshandskar och skoskydd används med målet att minska inköpen. Vid inköp ska alternativ som är fördelaktiga för hälsa, miljö och klimat väljas. Inköpen följs upp och rapporteras i stadens nya indikator.

Matens klimatavtryck ska begränsas och i större utsträckning vara ekologisk, växtbaserad och säsonganpassad i förvaltningens verksamheter samt vid fika i samband med personalträffar och dylikt som intern representation och catering. I och med att indikatorn för ekologiska livsmedel numer inkluderar personalsammankomst kommer även de inköpen att följas upp och verksamheterna förses med nya rutiner för kontering samt månadsvis uppföljning. Verksamheterna inom förskola/fritid och stöd, service och omsorg fortsätter arbetet med att aktivt minska matens klimatpåverkan. Bland annat genom att på respektive enhet fortsätta utveckla arbetssätt och metoder samt mäta mängden matsvinn med målet att det ska minimeras. Arbetet sker med ett stort ägandeskap hos medarbetarna och kommuniceras internt samt externt för att kunna sprida lärande och goda exempel.

Förväntat resultat

- Workshop som ger enheterna ökad förmåga att bidra till att nå målen i miljöprogrammet är genomförd.
- Enheternas inköp av måltider, livsmedel och i samband med personalträffar och dylikt har målsättning 70 % ekologisk andel och konteras korrekt.
- Energiförbrukningen i förvaltningens verksamheter fortsätter minska och enheterna bidrar genom delaktighet där medarbetare arbetar utifrån Checklista för energieffektivisering.
- Minskad inköpsvolym i kilogram av plasthandskar och skoskydd. De inköp som görs är mer fördelaktiga för hälsa, miljö och klimat.
- Möjligheten till ytterligare energibesparingar i stadsmiljön har inventerats
- Förvaltningsledningen har genomfört e-utbildning Stockholms miljöprogram 2030
- I upphandlingar ställs krav på cirkularitet

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheterna genomför workshop, i samverkan med miljösamordnare, i syfte att utveckla förmågan att arbeta mot att nå målen i miljöprogrammet	2025-01-01	2025-08-31
Enheterna ser över arbetssätt för när och hur engångshandskar och skoskydd används med målet att minska inköpen. Vid inköp väljs alternativ som är fördelaktiga för hälsa, miljö och klimat	2025-01-01	2025-12-31
Enheternas inköp av livsmedel, måltider och i samband med personalträffar och dylikt är miljövänlig och klimatsmart. Kontering ska ske enligt nya rutiner	2025-01-01	2025-12-31
Förvaltningen utreder om det finns ytterligare åtgärder som möjliggör energibesparingar i stadsmiljön.	2025-01-01	2025-12-31
Förvaltningsledningen genomför e-utbildningen Stockholms miljöprogram 2030	2025-01-01	2025-06-30

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta utifrån *Miljöprogrammet*, *Handlingsplan för klimatanpassning* och *Handlingsplan för biologisk mångfald* för ökad biologisk mångfald i naturområden, parker och gårdar i anslutning till verksamheter. Skyfallsåtgärder betraktas som en naturlig del av stadsmiljön där hänsyn tas till funktion, säkerhet, estetik och biologisk mångfald. Vid exploaterings- och stadsutvecklingsprojekt deltar förvaltningen i arbetet med framtagandet av ekologiska kompensationsåtgärder.

Vid utveckling av parker och bostadsnära natur anläggs växtbäddar med biokol, träd planteras för ökad krontäckningsgrad vilket tillskapar fler svalkande utomhusmiljöer och den hårdgjorda ytan minskas. För att ytterligare stärka de ekologiska värdena i stadsdelsområdet samverkar förvaltningen med miljöförvaltningen i arbetet med Stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald. Förvaltningen planerar att välkomna tillbaka de fjällkor som betade i Kasbyområdet i Flatens naturreservat under perioden maj-september förra året som ett bidrag till förvaltningens arbete med biologisk mångfald. Arealen av slätterängar fortsätter att utökas kontinuerligt under kommande år genom att ytor som tidigare klippts regelbundet istället får växa och gå i blom för att sedan slås.

Stadens förskolegårdar behöver bli grönare och klimatanpassade. Det är fortsatt prioriterat bidra till biologisk mångfald och att öka skuggan på förskolegårdar där temperaturerna är för höga. Möjlighet till odling och uterum för undervisning ska främjas. Förvaltningen uppmuntrar intresse från medborgare om stadsodling på parkmark såväl i form av brukaravtal som inom ramen för de odlingsgrupper som är öppna för alla och finns på flera platser inom stadsdelsområdet. Förvaltningen fortsätter delta i forskningsstudien om Stadslandskapets tallar där pilotstudiens fokusområde innefattade Pungpinan och Bagarmossensskogen. Studiens inriktning berör till exempel hållbar skötsel och föryngring av tall. Dessa åtgärder bidrar till uppfyllelse av Miljöprogrammets etappmål 3.1 Stärkt biologisk mångfald och blågrön infrastruktur samt 4.1 En stadsmiljö mer anpassad till ett förändrat klimat.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel inköpta ekologiska livsmedel i kronor	70 %	70 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska fortsätta öka andelen höggräs vid ytor som inte används för rekreation. Detta genom att i första hand anlägga ängsmark, i andra hand genom att minska antalet klipptillfällen i stor omfattning, i syfte att skapa sammanhängande ängsstråk, öka biologisk mångfald och minska driftkostnader för klippning	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: 2.2.1 Skarpnäcks parker, naturområden och naturreservat utvecklas med fokus på biologisk mångfald och klimatanpassning

Beskrivning

Stadens Handlingsplan för biologisk mångfald genomsyrar stadsmiljöarbetet. Åtgärder som anläggning av växtbäddar med biokol, plantering av träd för skugga och omvandling av hårdgjorda ytor till grönytor prioriteras. Även ökad krontäckningsgrad prioriteras. Det gamla kulturlandskapet i naturreservaten återskapas genom att utveckla slätterängar, ekmiljöer och spara död ved till faunadepåer. För att ytterligare stärka de ekologiska värdena i stadsdelsområdet samverkar förvaltningen med miljöförvaltningen i arbetet med stadsdelsvisa åtgärdsprogram där friställning av ekar, restaurering av våtmark och biotopskydd utreds. Möjligheter till nya stadsodlingar på parkmark erbjuds kontinuerligt i dialog med medborgare.

Förväntat resultat

- De ekologiska värdena utvecklas positivt.
- Den biologiska mångfalden har stärkts.
- Parker och andra grönytor, inklusive verksamhetsnära sådana, klimatanpassas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen bidrar till att nå det stadsövergripande trädmålet.	2025-01-01	2025-12-31
Förvaltningen bidrar till genomförandet av de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen för biologisk mångfald.	2025-01-01	2025-12-31
Förvaltningen bidrar till invånarnas delaktighet i arbetet för ökad biologisk mångfald genom kommunikationsinsatser.	2025-01-01	2025-12-31
Förvaltningen utför klimatanpassningsåtgärder i form av dricksvattenfontäner och tillskapande av skugga.	2025-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för en god framkomlighet för alla medborgare och bidra till att minska utsläppen av växthusgaser.

Förvaltningen arbetar på olika sätt för att bidra till en hållbar planering av infrastruktur och offentliga platser. För att hålla en god framkomlighet rustas parkvägarna upp enligt plan. Hinder i stadsmiljön åtgärdas så att den blir tillgänglig och användbar för alla oavsett funktionsförmåga. Personer med funktionsnedsättning ska kunna förflytta sig i, få tillgång till och kunna använda stadsmiljön på jämlika villkor som alla andra, i enlighet med *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024 – 2029*.

Förvaltningen kommer bistå trafikkontoret i arbetet med att Stockholm ska vara en grön promenadstad och Europas främsta cykelstad genom att göra parkvägar tillgängliga för alla samt i genomförandet av cykelstråk. Planering av den yttre miljön sker utifrån ett jämställdhetsperspektiv med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar.

Nämndens verksamheter genomför sina resor och transporter i tjänsten på ett så hållbart sätt som möjligt. Medarbetare går, cyklar eller åker kollektivt när så är möjligt och förvaltningen erbjuder tjänstecyklar och har enbart miljöklassade bilar. För att uppnå de målsättningar på klimatområdet som anges i *Stockholm stads Miljöprogram 2030*, framförallt de mål som handlar om en fossilfri organisation 2030 samt ett Stockholm med frisk luft och god ljudmiljö, kommer förvaltningen under året redogöra för arbetet med utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten. Åtgärderna bidrar till uppfyllelse av Miljöprogrammets etappmål 7.1 Trafikens påverkan på luftkvaliteten minskar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska ta fram handlingsplaner för utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten till 2030	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: 2.3.1 Stadsdelsområdet är framkomligt med hållbara transporter och resor

Beskrivning

Förvaltningen rustar upp parkvägarna enligt plan i syfte att erbjuda god framkomlighet. Förvaltningen bistår även trafikkontoret i arbetet med att skapa fullvärdiga primära cykelstråk och anpassa stadsmiljön för att minska konfliktytor mellan gående och cyklister. I samverkan med trafikkontoret bidrar förvaltningen till att Stockholm ska vara en grön promenadstad och Europas främsta cykelstad genom att göra parkvägar tillgängliga för alla, inventera behov av cykelparkeringar och bidra till genomförande av cykelstråk.

Förvaltningen följer stadens reviderade rese- och mötespolicy och erbjuder medarbetare tjänstecyklar och miljöklassade bilar för att möjliggöra att resor och transporter i tjänsten sker på ett så hållbart sätt som möjligt.

Förväntat resultat

- Framkomligheten på stadsdelsområdets parkvägar är god och det är säkert att gå och cykla.
- Behovet av cykelparkeringar i anslutningen till parker, badplatser och verksamheter är kartlagt.
- Vid upphandling ställs krav på fossilfria transporter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Bistå trafikkontoret i arbetet med att genomföra cykelstråk i söderort med fokus på enklare åtgärder mot bland annat Bagarmossen och Skarpnäck.	2025-01-01	2025-12-31
Samverka med representanter från funktionshindersonsorganisation i syfte att göra parkvägar mer tillgängliga för alla.	2024-01-01	2025-12-31
Utreda behovet av fler cykelparkeringar i parker, vid badplatser och verksamheter	2025-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Stadsdelsnämnden verkar för en hållbar utveckling genom att arbeta med att skapa giftfria miljöer och därigenom ren luft och rent vatten i staden. Vilket bidrar till miljöprogrammets delmål 6.1 Minskad användning och spridning av skadliga ämnen.

För att säkerställa att inga produkter som innehåller skadliga ämnen finns i verksamheterna arbetar förskolorna och den öppna verksamheten utifrån vägledningen för kemikaliesmart förskola. Lekutrustning och löst material av plast och gummi som däckgungor ska inventeras i lekparken och på de förskolor som inte hyrs av Sisab. Samt att arbetet med Chemsoft, kemikaliehanteringssystem vidareutvecklas och mängden skadliga kemikalier i lekutrustning och produkter minskar genom att Byggvarubedömningen används vid inköp.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel avslutade bygg- och anläggningsentreprenader där varor miljöbedömts och loggats i Byggvarubedömningen	100 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År

Nämndmål: 2.4.1 Nämndens verksamheter är miljö- och klimatsmarta

Beskrivning

Åtgärder genomförs för att skapa en kemikaliesmart miljö för alla brukare och medarbetare och verksamheterna gör kemikaliesmarta val vid inköp av kemikalier och förbrukningsmateriel.

Förskola och fritid bedriver ett aktivt miljö- och klimatarbete genom vägledningen för kemikaliesmart förskola respektive Vägledning för kemikaliesmart grundskola och fritidsverksamhet. Kemikaliehanteringssystemet Chemsoft ska med den ökade kompetensen hos medarbetarna användas mer systematiskt och samtliga städprodukter som lokalvården använder ska registreras. Vid val av anläggnings- och byggmaterial väljs produkter med lägst nivå accepterad i stadens byggvarubedömningssystem och lekutrustning och löst material av plast och gummi som däckgungor ska inventeras. Arbetet ska leda till att inga utfasnings- eller riskminskningsämnen förekommer i verksamheterna.

När stadens reviderade klimathandlingsplan och kemikalieplan är beslutade och workshops genomförda med enheterna ska en lokal miljö- och klimathandlingsplan författas. Planen ska synliggöra förvaltningens strategiska arbete i enlighet med stadens miljöprogram 2030.

Förväntat resultat

- Städprodukter som leverantören använder för att utföra lokalvården ska dokumenteras i Chemsoft
- Samtliga förskolor och öppna förskolor har genomfört handlingsplanen, punkt 1-19, i Vägledning för kemikaliesmart förskola

- Lekutrustning och löst material av plast och gummi som däckgungor har kartlagts.
- En lokal miljö- och klimathandlingsplan som synliggör förvaltningens strategiska arbete i enlighet med stadens miljöprogram, vilken ger enheterna ökad förmåga att bidra till att nå målen, har författats.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskola och öppen förskola ser över arbetet med kemikaliesmart förskola	2025-01-01	2025-12-31
Förvaltningen författar en lokal miljö- och klimathandlingsplan	2025-01-01	2025-12-31

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Stadsdelsnämnden bidrar till målet om ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla genom att nämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att de ryms inom fastställd budgetram. Detta för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna. Förvaltningens näringslivsarbete inriktas på åtgärder för att utveckla tryggheten och attraktionskraften i stadsdelsområdet i enlighet med stadens näringslivspolicy.

Personer i behov av insatser för att bli självförsörjande erbjuds ett individuellt anpassat stöd för att korta vägen till eget arbete. Nämndens verksamheter prioriterar tillgänglighet och samordnade insatser för att möjliggöra för fler invånare att komma in på arbetsmarknaden. Vräkningsförebyggande arbete är fortsatt prioriterat, vilket bidrar till stadens nollvision för hemlöshet. Barnfamiljer, personer med psykisk funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper och ska konsekvent erbjudas stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar.

Den 1 januari 2025 träder förvaltningens nya organisation och chefstruktur i kraft. Det närvarande ledarskapet fortsätter att utvecklas genom goda organisatoriska förutsättningar och genom att främja en kultur av tillit och öppenhet, utveckling och kollegialt lärande. Arbetet med aktivt medarbetarskap fortgår och bidrar till ökat engagemang, stärkta samarbeten och till en ännu bättre social och organisatorisk arbetsmiljö. För att säkerställa framtida kompetensförsörjning arbetar förvaltningen strukturerat med planering, och för att vara en attraktiv framtida arbetsplats för studenter inom bristyrken.

Nämndens samtliga verksamheter har en hög beredskap inför oförutsedda händelser. Förvaltningen vidareutvecklar krisledningsplan och tillhörande organisation genom samverkan med andra förvaltningar. Genom att upphandling sker i enlighet med stadens rutiner och i samverkan med andra förvaltningar säkerställs avtal som bidrar till en hög kvalitet i förvaltningens kärnverksamheter.

Trygghetsarbetet inom stadsdelsområdet utgår ifrån situationell- och social prevention. Förvaltningen samverkar med polisen och kriminalvården inom ramen för Trefas i syfte att minska skjutvapenvåld och antal sprängningar. Skarpnäcks parker och grönområden ska vara trygga, välskötta, tillgängliga och inkluderande. Tryggheten stärks genom till exempel ändamålsenlig belysning och beskärning av buskage.

Nämndens verksamheter ska vara fria från diskriminering och rasism, och invånarna ska få en likvärdig service och bli väl bemötta. Förvaltningen vidareutvecklar demokratiarbetet och ökar kunskapen om mänskliga rättigheter inom nämndens verksamheter. Invånarnas synpunkter och önskemål tas tillvara och arbetssätt för medborgardialoger vidareutvecklas.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Stadsdelsnämnden bidrar till målet om en ekonomi som är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd genom att nämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att de ryms inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna. Förvaltningen strävar efter att varje verksamhetsområde bär sina kostnader utifrån tilldelade medel, men omfördelar medel för att verksamheterna ska få rimliga förutsättningar att uppfylla målen.

Fokus i stadens budget är kärnverksamheter, men också ökade ambitioner för till exempel trygghet, ett aktivt miljö- och klimatarbete och fler i arbete. Detta präglar även stadsdelsnämndens ekonomiska budget.

Förvaltningens arbete med att bidra till målet om en ekonomi som är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd bidrar till uppfyllelse av flera mål i Agenda 2030, bland annat mål 8 anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, samt mål 10 minskad ojämlikhet.

Kort sammanfattning av nämndens budget

Nämndens verksamhet, och förutsättningar för att nå budget i balans, har under de senaste åren påverkats av ökade kostnader för lokaler, livsmedel liksom ökande lönekostnader vilket särskilt påverkar personalintensiva verksamheter, samt från andra omvärldsfaktorer. Dessa faktorer sammantaget har gjort att prognostisering och långsiktig planering försvårats och blivit mer komplex. Förvaltningen behöver därför arbeta för att ha ekonomisk beredskap för att kunna hantera händelser utanför nämndens rådighet.

Arbete kommer att göras inom verksamhetsområdena för att säkra god budgethållning. Åtgärdsplaner vid befarade budgetunderskott upprättas, kvalitetssäkras och följs upp. Arbetssättet kring uppföljning av enheternas resultat och stöd till enheter med befarade underskott sker genom en strukturerad samverkan med stödfunktioner.

En effektiv lokalanvändning bidrar till en ekonomi i balans. Förvaltningen arbetar aktivt för att effektivisera förvaltningens lokalutnyttjande och ser löpande över möjligheterna att exempelvis samlokalisera verksamheter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål: 3.1.1 Nämndens resurser används effektivt med ett hållbart och långsiktigt perspektiv

Beskrivning

Förvaltningen följer stadens system för uppföljning med fokus på måluppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena samt förvaltningens budget. Förvaltningens budget följs upp månadsvis med prognos på helårsutfall. Förvaltningen strävar efter att varje verksamhetsområde bär sina kostnader utifrån tilldelade medel, men omfördelar medel för att verksamheterna ska få rimliga förutsättningar att uppfylla målen. Åtgärder vidtas vid avvikelser. Alla verksamheter arbetar kontinuerligt med utveckling och effektivisering för att uppnå bästa möjliga resultat för stadsdelsområdets invånare.

Förväntat resultat

- Förvaltningen har en budget i balans och uppfyller målen i stadsdelsnämndens verksamhetsplan
- Förvaltningens prognossäkerhet är god
- Ekonomiska resurser fördelas lika, och i enlighet med den enskildes behov, mellan män och kvinnor, flickor och pojkar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Åtgärdsplaner upprättas för enheter med befarade ekonomiska underskott	2025-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att verka för att personer i behov av insatser för att bli självförsörjande snabbt erbjuds ett individuellt anpassat stöd med syfte att förkorta vägen till arbete. Prioriterade målgrupper är unga vuxna, personer med långvarigt bidragsberoende och kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden.

Personer som har behov av ekonomiskt bistånd är delaktiga i sin planering mot egen försörjning. Verksamheten anpassar tillgänglighet och bemötande utifrån de individuella förutsättningar, exempelvis funktionsvariation eller behov av språk-/teckentolk, för att underlätta delaktighet. Förvaltningens samverkan med Jobbtorg möjliggör och erbjuder tidigt stöd mot arbete eller studier och därmed en viktig samarbetspart för att öka remitteringen och inskrivningen för arbetsinsatser samt minska andel biståndsberoende inom stadsdelsområdet.

Barnets bästa ska vara i centrum och finnas med i allt beslutsfattande.

Barnkonsekvensanalyser genomförs i syfte att verka för att särskilt synliggöra och uppmärksamma barns behov och situation.

Prioriterade målgrupper

Förvaltningen prioriterar särskilt att unga och människor i långtidsarbetslöshet ska komma ut i sysselsättning. Inom ramen för stockholmjobb prioriteras unga som saknar

gymnasiekompetens. Ungdomar i stadsdelsområdet erbjuds meningsfulla feriearbeten under loven. Prioriterade målgrupper är unga med funktionsnedsättning, med sociala skäl, unga som avbrutit gymnasiestudier eller bedöms ha behov av språkstödande insats.

Förvaltningen fortsätter arbeta för att minska gruppen med långvarigt försörjningsstöd. Detta genom att arbeta samverkande med arbetsmarknadsförvaltningen och samordningsförbudet FINSAM för ökad självförsörjning med komplexa försörjningshinder med fokus på rehabiliteringsområden för personer med långvarigt försörjningsstöd.

Personer som har behov av arbetsmarknadsinsats på Alfa och Iwork uppmärksammas av förvaltningen, får information och hjälp genom handläggningsprocessen. Förvaltningen fortsätter utveckla, anpassa och effektivisera arbetsprocesser som bedöms leda till självförsörjning. Socialtjänstens enheter samverkar för personer med aktualitet inom flera delar av socialtjänsten för att möjliggöra en god individuell planering med långsiktiga insatser.

För att främja jämställdhet har förvaltningen fokus på arbetsmarknadsanställningar för ensamstående mammor. Stadsdelsmammorna har en viktig funktion i det uppsökande arbetet för att nå fler kvinnor långt från arbetsmarknaden men även exempelvis introduktionsförskolan och förvaltningens föreningssamverkan har betydelse. Förvaltningens arbete för att öka kvinnors möjligheter att komma uti egen försörjning, genom studier och/eller arbete, bidrar till att nå målen i Agenda 2030 om jämställdhet och minskad ojämlikhet.

Rådgivning och vägledning

Den samhällsvägledning som förvaltningen ansvarar för att ge till nyanlända anpassas i hög grad för att säkerställa användbarhet och nytta. Under året prioriteras bostadsvägledning samt föräldraskapsutbildningen Föräldraskap i Sverige. Samhällsvägledningen förstärks genom att integreras i det medborgarkontor som startas upp under hösten.

Behov och efterfrågan på av budget- och skuldrådgivningen fortsätter öka vilket medför behov av att göra den än mer tillgänglig. Förvaltningens budget- och skuldrådgivning ska fortsatt prioritera barnfamiljer. Fler funktioner inom förvaltningen som möter målgruppen, som till exempel personliga ombud, brobyggare, anhörigkonsulenter och samhällsvägledare ska länka till budget- och skuldrådgivningen och ha god kunskap om verksamheten för att bidra till att stödet kan ges tidigt.

Förvaltningens arbete för att öka kvinnors möjligheter att komma ut i egen försörjning vilket bidrar till uppfyllandet av målet mot minskad ojämlikhet (mål 10) i Agenda 2030. I förvaltningens arbete med att minska vuxna i biståndsberoende, med målet om självförsörjning, bidrar det till måluppfyllelse för ekonomiskt tillväxt (mål 8) och ingen fattigdom (mål 1).

Stockholms stads näringslivsarbete

Förvaltningens näringslivsarbete fokuserar på åtgärder för att utveckla tryggheten och attraktionskraften i stadsdelsområdet i enlighet med stadens näringslivspolicy. Policyn har fyra fokusområden; att stimulera tillväxt och företagsamhet, förbättra service, tillgänglighet och myndighetsutövning, skapa attraktivare miljöer och bättre framkomlighet samt att öka

tillgången till arbetskraft med relevant kompetens. I dialog och samverkan med det lokala näringslivet, säkerställer förvaltningen att stadsdelsområdet är tryggt och välkött. Förvaltningen har en kontinuerlig dialog och uppföljning av de företag som bedriver verksamhet på entreprenad inom nämndens ansvarsområden

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,5 %	1,5 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1 %	1,0 %	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	560 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	25 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	50 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	560 st	11 000 st	Tertial

Nämndmål: 3.2.1 Det är attraktivt att vara företagare i Skarpnäck

Beskrivning

Förvaltningen samverkar med företrädare för det lokala näringslivet inom ramen för bland annat lokala brottsförebyggande råd och platssamverkan. Förvaltningen har en kontinuerlig dialog och uppföljning av de företag som bedriver verksamhet på entreprenad inom nämndens ansvarsområden. Förvaltningen bistår kommunstyrelsen i arbetet för ökad hållbar tillväxt och företagande i Skarpnäcks stadsdelsområde inom ramen för stadens näringslivspolicy.

Förväntat resultat

- Lokala näringsidkare upplever stadsdelsområdet som tryggt och välkött och att samarbetet med stadsdelsförvaltningen är gott.
- Företagare vet vart de ska vända sig för att få hjälp i olika frågor.
- Fler småföretag etablerar sig inom stadsdelsområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen verkar för att det lokala näringslivet är delaktigt i de trygghetsvandringar som genomförs.	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: 3.2.2 Vuxna har egen försörjning för sig och sina barn

Beskrivning

Förvaltningen arbetar för att öka andelen invånare i stadsdelsområdet som är självförsörjande och håller en hög tillgänglighet som underlättar för människor att få stöd och hjälp att komma ut i egen försörjning. Samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och samordningsförbundet FINSAM säkerställer samordnade insatser som ökar självförsörjning för personer med komplexa försörjningshinder. Förvaltningen arbetar för att anställning inom stadens egna verksamheter ökar, detta i syfte att minska arbetslösheten i stadsdelsområdet. Förvaltningen arbetar förebyggande och främjande med budget- och skuldarbetet för riskgrupper som riskerar biståndsberoende.

Det familjeorienterade arbets sättet genomsyrar förvaltningens verksamheter. Barns rättigheter omsätts konkret genom att barnkonsekvensanalyser görs när föräldrar söker ekonomiskt bistånd med särskilt fokus vid avslagsbeslut. Tillgång till samhällsvägledning och stöd till nyanlända stockholmare fortsätter ges med fokus på hållbara vägar till arbete och egen bostad. Förvaltningen prioriterar uppsökande arbete för kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden.

Förvaltningen erbjuder meningsfulla feriejobb till ungdomar och prioriterar särskilt grupper som exempelvis nyanlända, unga med funktionsnedsättning samt ungdomar med en social problematik. Förvaltningen utvecklar arbetet med riktade arbetsmarknadsinsatser i syfte för fler personer med funktionsnedsättning att få erfarenhet från och arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Förväntat resultat

- Fler barn växer upp i hushåll som är självförsörjande
- Unga vuxna och vuxna har försörjning genom studier eller arbete
- Personer i arbetslöshet remitteras till Jobbtorg
- Förvaltningen har utvecklat budget- och skuldarbetet med fokus på förebyggande arbete särskilt för riskgrupper
- Fortsatt fungerande samverkan inom förvaltningens enheter för att nå unga i prioriterat behov av feriearbete i stadens regi.
- Förvaltningen har tagit fram underlag för vidare analys av potentiella åtgärder för att minska skillnader mellan könen.
- Förvaltningen har arbets sätt för att optimera användandet av insatskatalogen i syfte att personer med funktionsnedsättning uppmärksammas och får anpassat stöd till egen försörjning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genom samverkan mellan samhällsvägledare och civilsamhället arbeta för att nå ut till fler kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden.	2025-01-01	2025-12-31
I samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen genomföra en kompetenshöjning för medarbetare för hur de ska använda insatskatalogen i syfte att möjliggöra arbetstillfället för personer med insatsen daglig verksamhet eller sysselsättning.	2025-01-01	2025-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ingå i Stockholmskraften som tillsammans med Finsams parter riktar sig till personer som uppbär försörjningsstöd och har varit inskrivna på arbetsförmedling i mer än 24 månader.	2025-01-01	2025-12-31
Ta fram jämställdhetsstatistik kring hyresskulder och kontakt med budget och skuldrådgivningen.	2025-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att fortsätta prioritera det vräkningsförebyggande arbetet. Hemlöshet ska motverkas och orsakerna till att individer blir hemlösa förebyggas. Arbetet sker också i samverkan med hyresvärdar och Kronofogdemyndigheten. *Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020-2025* utgör grunden i arbetet med att förebygga hemlöshet, omhänderta behov vid akut hemlöshet men också att stötta personer vidare till egen bostad.

Redan särskilt utsatta grupper i samhället möter stora svårigheter i att uppnå de krav som finns för att etablera sig på bostadsmarknaden på egen hand och är därför prioriterade i det vräkningsförebyggande arbetet. Familjer med barn, personer som utsatts för våld, de med funktionsnedsättningar och äldre med osäkra boendeförhållanden utgör särskilt sårbara grupper. Förvaltningens arbete innebär systematiskt erbjudande om stöd för mer långsiktiga och hållbara boendelösningar gentemot de individer som riskerar avhysning. Den som riskerar sitt kontrakt ska snabbt få en personlig kontakt med handläggare, i ett tidigt skede erbjudas budget- och skuldrådgivning samt det stöd eller de insatser som behövs för att den enskilde ska kunna komma till rätta med sin situation.

Enskilda såväl som familjer i osäkra boendeformer och sociala kontrakt ska få stöd för att motverka skuldsättning. Stödet ges i form av individuellt utformade förebyggande insatser och bostadsvägledning. Vid behov kan praktiskt stöd kompletteras med bolots eller boendestöd. Samarbetet mellan förvaltningen och SHIS bostäder fortsätter i syfte att följa upp de barnfamiljer som bor i avtalat boende och genomgångsbostäder. Förvaltningen fortsätter prioritera arbetet för att enskilda och barnfamiljer som beviljats boende ska kunna flytta vidare till mer självständiga boendeformer och långsiktiga lösningar. För att följa upp att insatserna leder till självständighet följs genomförandeplaner upp systematiskt. Förvaltningens äldrelots arbetar uppsökande och förebyggande med äldre som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa.

I stadens budget har stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden fått i uppdrag att fortsätta utvecklingen av en ekostadsdel i Skarpa by. Förvaltningen kommer vid behov att bistå stadsbyggnadskontoret och exploateringsnämnden i arbetet. Stadsutveckling och prioriteringar av investeringar ska i större utsträckning utgå ifrån de lokala utvecklingsprogrammen och bidra till social och ekologisk hållbarhet. Inom ramen för detta arbete kommer förvaltningen att lägga stort fokus på att, i samverkan med berörda förvaltningar, bolag och andra intressenter, fortsätta arbetet med att utveckla de förutsättningar för offentliga mötesplatser, kultur och handel som finns på Skarpnäcks allé och de omkringliggande offentliga rummen.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärden	90 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem	12	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål: 3.3.1 Skarpnäck byggs socialt och ekologiskt hållbart med demokratiskt inflytande

Beskrivning

Förvaltningen bevakar de lokala intressena inom de områden förvaltningen har rådighet över när nya bostäder planeras i stadsdelsområdet. Förvaltningen framför tidigt behov av exempelvis nya förskolor, bostäder med särskild service och boenden för äldre, samt initierar samarbete för att säkerställa att förutsättningar skapas för att bedriva kommunal verksamhet. Förvaltningen bevakar också att park- och naturmark som används för bostäder kompenseras. Bland annat har förvaltningen identifierat ett behov av att samordna arbetet med ekologiska kompensationsåtgärder i stadsdelen Hammarbyhöjden och en dialog med berörda förvaltningar inom staden pågår.

Förväntat resultat

- Invånarnas behov av kommunal verksamhet planeras in tidigt i processen vid nybyggnation.
- Använd parkmark kompenseras och konstnärliga installationer tillförs.
- Det påbörjade arbetet med centrumutveckling kring Skarpnäcks allé och de omkringliggande offentliga rummen följs upp och utvecklas i samverkan med berörda förvaltningar, bolag och fastighetsägare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Bistå exploateringskontoret i utvecklingsarbetet för Skarpnäcks torg.	2025-01-01	2025-12-31
I samarbete med exploateringskontoret följa upp och utveckla arbetet med centrumutveckling kring Skarpnäcks allé och de omkringliggande offentliga rummen.	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: 3.3.2 Vuxna och barnfamiljer har ett tryggt och hållbart boende

Beskrivning

Boende är en grundläggande förutsättning för att kunna leva ett självständigt liv. Barnfamiljer, personer med psykisk funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper som prioriteras inom förvaltningen och erbjuds stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar. Förvaltningen fokuserar på att i ett tidigt skede uppmärksamma och ge ihållande stöd till personer som riskerar hemlöshet. Personer med sociala kontrakt ska få stöd för att motverka skuldsättning. Stöd till såväl

enskilda som familjer i osäkra boendeformer och sociala kontrakt ges i form av bostadsvägledning. Praktiskt stöd kompletteras med bolots eller boendestöd. Uppföljningen av bostadsformer inom SHIS stärks, både avseende hyresinbetalningar och skötsel i syfte att avtalat boende kan övergå till genomgångsbostad. Alla insatser som avser logi eller boende ska på sikt leda till ökade möjligheter för ett eget bostadskontrakt.

Samhandläggningen inom förvaltningen kring äldre, våldsutsatta, personer med funktionsnedsättning och barnfamiljer för att säkerställa långsiktiga lösningar och insatser utifrån den enskildes behov.

Förväntat resultat

- Barnfamiljer och vuxna får tidigt stöd och vägledning för att få mer hållbara och långsiktiga boendelösningar
- Barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden minskar.
- Barns behov och situation beaktas särskilt
- Inga barnfamiljer blir vräkta
- Personer som har avtalat boende inom SHIS fullföljer kontraktskraven eller uppmärksammas i tid om annat stöd behövs
- Antalet personer i behov av akut boendelösningar minskar
- Genom vräkningsförebyggande arbete förhindras att inkomna underrättelser från hyresvärdar leder till avhysning
- Äldre som är hemlösa, eller riskerar hemlöshet, får samtidiga och samordnade insatser utifrån individens helhetsbehov av stöd, vård och omsorg

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att erbjuda goda förutsättningar för aktivt medarbetarskap och närvarande ledarskap med en främjande arbetsmiljö.

Aktivt medarbetarskap och närvarande ledarskap

Medarbetare och chefer har goda förutsättningar och en arbetsmiljö som präglas av öppenhet, delaktighet och handlingsutrymme i linje med stadens personalpolicy och kvalitetsprogram. Kulturen och arbetssätten på alla arbetsplatser präglas av tillitsbaserad styrning. Under året fokuseras arbetet med kvalitetsprogrammet efter stadens två fokusområden för arbetet; helhetssyn och handlingsutrymme.

För att säkerställa både nuvarande och framtida kompetensförsörjning arbetar förvaltningen strukturerat med planering på både kort och längre sikt. Planerna stödjer rekryterings- och utvecklingsarbetet för att möta verksamheternas behov. Förvaltningen ska vara en intressant framtida arbetsplats för studenter och elever inom bristyrken. Verksamheterna tar under året emot studenter och praktikanter inom flera yrkesområden.

Det aktiva medarbetarskapet stärks, vilket bidrar till ökat engagemang, samarbete, kompetensutveckling och förbättrar den social och organisatorisk arbetsmiljön. Förvaltningen

erbjuder trygga anställningar på heltid och tillsvidare. Medarbetare och chefer har stora möjligheter att utvecklas i yrket med flera kompetensutvecklingsinsatser. Medarbetare och chefer driver kvalitetsutveckling och tar tillvara digitaliseringens möjligheter. Utvecklingsarbetet skapar förutsättningar för att prova nya idéer och arbetssätt med stockholmarnas fokus för att nå verksamhetens mål.

Förvaltningen ger förutsättningar för ett närvarande och tillitsbaserat ledarskap med ett rimligt antal medarbetare per chef enligt stadens riktlinje. Det främjar en kultur av tillit och öppenhet, utveckling och kollegialt lärande. Förvaltningen tar stöd av stadens chefsprofil och forskningsbaserade ledarskapsmodell. Chefer erbjuds stöd, olika chefsutbildningar och forum för att stärka ledarskapet.

Även som arbetsgivare bidrar förvaltningen till stadens jämställdhetsprogram genom att erbjuda goda möjligheter att kombinera föräldraskap och arbetsliv. Genom att erbjuda goda förutsättningar i arbetet oavsett funktionsvariation samt genom kompetensbaserad rekrytering arbetar förvaltningen i enlighet med stadens program för tillgänglighet och delaktighet. Arbetet med lika rättigheter och möjligheter på jobbet fortsätter. Förvaltningens personalpolitik bidrar till uppfyllelse av flera mål i Agenda 2030, bland annat mål 3 god hälsa och välbefinnande, mål 5 jämställdhet, samt mål 8 anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.

Organisering för ett hållbart arbetsliv

Under 2024 har förvaltningen arbetat med att skapa en enhetlig chefsstruktur med goda förutsättningar för chefer i enlighet med stadens nya riktlinje. Förvaltningen har arbetat i nära dialog med chefer och fackliga förbund med stöd av stadens vägledning för processen och följt de olika stegen. Under oktober 2024 beslutade direktören om en ny organisation och en ny chefsstruktur i enlighet med riktlinjen. Den nya organisationen och chefsstrukturen i förvaltningen träder i kraft den 1 januari 2025. Under 2025 kommer den nya organisationen, chefsstrukturen och den nya samverkansstrukturen med de fackliga förbunden att följas upp i enlighet med steg 4 i stadens vägledningsmaterial.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Förvaltningen bedriver ett systematiskt arbete med arbetsmiljöfrågor och ett förstärkt arbete med friskfaktorer som förebygger risker och skapar en inkluderande och hälsofrämjande arbetsmiljö. Förvaltningen genomsyras av jämställdhet, jämlikhet och frihet från diskriminering. Hot- och våldssituationer och otillåten påverkan förebyggs, stödinsatser finns vid behov. Chefer och medarbetare får stöd i det främjande och förebyggande arbetet, samt vid sjukfrånvaro åtgärder för arbetslivsinriktad rehabilitering. Förvaltningen som arbetsgivare bidrar också till stadens program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck genom att erbjuda stöd till de medarbetare som behöver.

Förvaltningen samarbetar och planerar det systematiska arbetsmiljöarbetet tillsammans med skyddsombud, liksom genomför de årliga uppföljningarna i samverkan. Resultaten analyseras och rapporteras i samband med verksamhetsberättelsen. Vid utvecklingsbehov vidtas åtgärder som följs upp för att säkerställa avsedd effekt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Aktivt Medskapandeindex §	83	83	År
Andel heltidsanställningar av totalt antal tillsvidareanställningar inom omsorg om funktionsnedsatta	90 %	90%	År
Andel heltidsanställningar av totalt antal tillsvidareanställningar inom äldreomsorgen	90 %	90%	År
Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom förskolan	4	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	17	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom äldreomsorg	18	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
Sjukfrånvaro §	7,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
Sjukfrånvaro dag 1-14 §	3 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med äldrenämnden införa arbetskor inom äldreomsorgen för att främja personalens arbetsmiljö och friskfaktorer	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnderna ska ställa om vikarietillsättningen i förskolan, där tillsvidareanställda vikarier på exempelvis enhetsnivå är utgångspunkten	2025-01-01	2025-09-30

Nämndmål: 3.4.1 Arbetsmiljön präglas av jämställdhet och delaktighet med ett tillitsfullt och närvarande ledarskap

Beskrivning

Förvaltningen har ett systematiskt arbetsmiljöarbete med fokus på delaktighet, inflytande och friskfaktorer. Ett tillitsfullt och närvarande ledarskap bidrar till en hälsofrämjande och jämställd arbetsmiljö. Att ha möjlighet att påverka sin arbetssituation bidrar till ökat lärande och en bra social och organisatorisk arbetsmiljö.

Förväntat resultat

- Kunskap och strukturer för friskfaktorer har stärkts inom samtliga verksamheter
- Sjukfrånvaron sjunker (8,2% 2024)
- Chefer har goda förutsättningar för närvarande ledarskap

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Ledarskapsindex	81		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetet med friskfaktorer utvecklas och kopplingen till stadens personalpolicy och kvalitetsprogram förtydligas	2024-01-01	2025-12-31
Förvaltningens nya organisation och chefsstruktur utifrån stadens enhetliga chefsstruktur startar och följs upp under året	2025-01-01	2025-12-31
Förvaltningens nya samverkansforum med de fackliga förbunden startar och följs upp under året	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: 3.4.2 Medarbetare har goda förutsättningar och utövar ett aktivt medarbetarskap

Beskrivning

Ett aktivt medarbetarskap ger förutsättningar för medarbetare att vara delaktiga, ta initiativ och ökar arbetsglädjen. Medarbetare har handlingsutrymme och bidrar till verksamhetsutveckling genom att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar. Medarbetare och chefer arbetar tillsammans för att förbättra arbetssituationen, öka kvaliteten och uppnå verksamhetens mål. Förvaltningen erbjuder trygga anställningar med heltid som norm. Kompetensförsörjningen planeras på kortare och längre sikt med fokus på hållbart arbetsliv, lärande och utveckling.

Förväntat resultat

- Medarbetare utövar ett aktivt medarbetarskap
- Medarbetare upplever att arbetsplatsen har ett gott arbetsklimat
- Medarbetare har handlingsutrymme och bidrar med förslag och idéer för verksamhetsutveckling

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
På min arbetsplats har vi ett gott arbetsklimat	76 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fler verksamheter prövar metoder för att stärka arbetet med kvalitet, innovation och digitalisering	2024-01-01	2025-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Revidering av aktiviteter och struktur kopplat till den reviderade handlingsplanen för socialsekreterares och biståndshandläggares arbetsituation	2025-01-01	2025-12-31
Verksamheterna analyserar och stärker sitt kvalitetsarbete med fokus på helhetssyn och handlingsutrymme	2025-01-01	2025-12-31
Åtgärder för att öka grundbemanningen inom äldreomsorg, omsorg om funktionsnedsatta och förskola med tillsvidareanställning och heltid som norm	2024-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att ha en hög beredskap inför oförutsedda händelser i samtliga verksamheter. Genom att upphandling sker i enlighet med stadens rutiner och i samverkan med andra förvaltningar säkerställs avtal som bidrar till en hög kvalitet i förvaltningens kärnverksamheter. En strukturerad avtalsuppföljning säkerställer sedan att varor och tjänster levereras i enlighet med avtal.

Risk- och sårbarhetsanalys

Förvaltningen säkerställer att identifierade riskhanteringsåtgärder uppfylls i risk- och sårbarhetsanalysen genom en inventering av potentiella riskfaktorer. Därefter prioriteras och implementeras riskhanteringsåtgärderna för att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig hantering av dessa risker.

Förvaltningens arbete med att identifiera och åtgärda risker syftar till att förvaltningen är rustad att minimera och hantera riskerna på ett systematiskt och förebyggande sätt, vilket i sin tur bidrar till att säkerställa en robust och hållbar verksamhet.

För att säkerställa att förvaltningens verksamheter kan fortsätta att fungera även vid en kris eller störning är det viktigt att kontinuitetsplaner är aktuella och fungerar som de ska. Översyn och testning är därför nödvändiga för att identifiera eventuella brister och göra nödvändiga justeringar.

En ny årscykel för stadens tvååriga risk- och sårbarhetsanalyser har genomförts under 2024 och förvaltningen kommer under 2025 att arbeta med implementering och uppföljning, steg 5-6.

Krisberedskap och civil beredskap

Förvaltningen vidareutvecklar krisledningsplan och tillhörande organisation för att säkerställa en hög beredskap. Fortsatta övningar och kunskapshöjande insatser kommer att genomföras inom området för att stå bättre rustade vid samhällsstörningar. Inom ramen för befintliga samverkansstrukturer ses behov av ökad samverkan vid oförutsedda händelser över löpande.

Övning och översyn av förvaltningens planer sker årligen inom områdena kontinuitethantering, krishantering och krigsorganisation. Förvaltningen kommer under våren även att 2025 att delta i den stadsgemensamma krisledningsövningen STADSÖ25 som syftar till att pröva stadens förmåga till stadsövergripande lägesbildsdelning.

Under 2025 avser förvaltningen att flytta trygghetspunkten till lokaler där förvaltningen själva bedriver verksamhet för ökad rådighet vid en krissituation och då Kärrtorps gymnasium planeras att användas som evakueringslokaler vid skolreoveringar. Lokalerna är även valda utifrån lokaler som ska klara av skyfall och inte ligger inom värmeöar. Förvaltningen kommer efter omlokalisering att samöva aktivering av trygghetspunkt tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Hägersten-Älvsjö för att säkerställa organisationen och beredskapen för iordningställande av trygghetspunkt.

Arbetet med måltidsberedskap fortsätter för att säkerställa att alla verksamheter inom förskola, gruppboenden och vård- och omsorgsboenden har beredskap och kunskap för sju dagars grundläggande behov. Förvaltningens köksnätverk kommer att delta aktivt i arbetet med uppdraget för måltidsberedskap inom förskolan.

Förvaltningen har sökt medel från Livsmedelsverket inom ramen för pilotprojekt inom krisberedskap kopplat till livsmedels- och vattenförsörjning. Vid tilldelning av eventuella medel kan krisberedskapen inom förskolan- och äldreomsorg stärkas ytterligare från den redan goda nivå som finns.

Arbetet med krisberedskap och ökad resiliens bidrar till uppfyllandet av delmål 11.B. i Agenda 2030 om motståndskraft mot katastrofer och katastrofriskhantering.

Inköp och upphandling

Inköp till offentlig verksamhet är ett viktigt medel för att driva samhällsutvecklingen i hållbar riktning. I upphandlingar och inköp arbetar förvaltningen för att ställa krav på leverantörer. En viktig del är även arbetet med aktiv avtalsuppföljning för att motverka välfärdsbrott och främja en sund konkurrens mellan seriösa företag. Krav på verksamhetens kvalitet ska vara samma oavsett driftsform.

Vid inköp av varor och tjänster avropar verksamheterna i första hand från avtal med upphandlade leverantörer. För detta används stadens system för e-handel för inköp från anslutna leverantörer. Genom att använda det elektroniska inköpsstödet ökar förutsättningarna för att inköpen sker på rätt sätt och för att avtalstroheten gentemot leverantörer ökar. Under de senaste två åren har förvaltningen arbetat aktivt för att öka andelen elektroniska inköp, ett arbete som kommer att intensifieras under 2025.

Övergång av parkskötsel i egen regi

Skarpnäcks, Enskede-Årsta-Vantörs och Farstas stadsdelsnämnder har idag parkskötsel upphandlat och arbetet utförs av privata aktörer. Under 2023 påbörjade Farsta stadsdelsnämnd en utredning om att utföra parkskötseln i egen regi. Under 2024 utredde även Enskede-Årsta-Vantörs och Skarpnäcks stadsdelsnämnder frågan i enlighet med uppdrag från kommunfullmäktige och stadsdelsnämnden. Målsättningen var att komma igång med verksamhet i egen regi så fort som praktiskt, ekonomiskt och avtalsmässigt möjligt. De tre nämnderna fick i uppdrag att samarbeta i själva utredningsarbetet samt titta på möjliga samverkansområden när driften utförs i egen regi – lokaler, maskiner, specialistfunktioner etcetera. Samtliga nämnder har under 2024 fattat beslut om övertagande av parkdriften i egen regi från och med oktober 2026 då befintliga avtal löper ut. Under 2025 fortsätter förvaltningen sitt arbete med planering av parkskötsel i egen regi och samarbetet med Farstas

och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltningar fortsätter gällande bland annat gemensamma upphandlingar, samverkansmöjligheter kring lokaler etcetera.

Systematisk informationshantering och informationssäkerhet

Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetet med en god och systematisk informationshantering och arkiv, vilket ger ett effektivt stöd och bidrar till att utveckla verksamheternas kvalitet i linje med stadens kvalitetsprogram. För att säkerställa en god kännedom om gällande lagar och rutiner kommer förvaltningen att stärka arbetet med utbildning och stöd i form av rutiner.

Förvaltningen fortsätter att utveckla det systematiska informationssäkerhetsarbetet genom att implementera de arbetssätt som beskrivs i den lokala anvisningen. I detta arbete kommer intensifiering av genomförande av informationsklassningar inta en central del.

Förvaltningen stärker systematik, organisation och kunskap i verksamheterna avseende informationshantering och bevarande samt dataskyddsarbete och personuppgiftshantering. Systematiska arbetssätt stöds för att bidra till att informations- och personuppgiftshandlingen i verksamheterna sker i enlighet med gällande lagstiftning och stadens riktlinjer. Flera insatser genomförs under året för att ge stöd till arbetet så att dessa processer blir en integrerad del av ledningsarbetet och samtliga verksamheters kvalitetsarbete.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	70 %	70 %	År
 Andel prioriterade avtal där uppföljning genomförts	100 %	82 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Hägersten-Älvsjö och Skarpnäck ska fortsätta sitt arbete med övergång till driften av natur- och parkskötsel i egen regi från 2025	2025-01-01	2025-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samråd med socialnämnden pröva möjligheten att etablera ledsagning i egen regi i alla stadsdelsområden	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: 3.5.1 Verksamheterna har en hög beredskap för oväntade händelser

Beskrivning

Förvaltningen utgår från de prioriteringar som framkommer i risk- och sårbarhetsanalyser för att säkerställa en god beredskap. Verksamheterna arbetar utifrån detta vidare med beredskapshöjande insatser för samhällsviktiga processer. I samverkan med övriga ansvariga aktörer säkerställs att tillräckliga beredskapslager finns på verksamheter i egen regi.

Förvaltningens krisledningsarbete vidareutvecklas utifrån de lärdomar som har dragits efter tidigare kriser och verksamheterna har god beredskap för oväntade händelser.

Krigsorganisation och krigsledningsplan arbetas fram i samverkan med andra förvaltningar.

En aktiv avtalsuppföljning, att motverka välfärdsbrott och att främja en sund konkurrens

mellan seriösa företag är fortsatt prioriterat. Förvaltningen ska se över möjligheter till att stärka egen regi verksamheter för att säkra den lokala beredskapen samt säkerställa en god beredskap i upphandlade verksamheter. Efter genomförda verksamhetsövergångar av verksamheter inom grupp- och servicebostäder inom LSS samt övertagande av gruppboendestäder LSS i egen regi arbetar förvaltningen vidare för att säkerställa en trygg verksamhet för brukare och medarbetare.

Förvaltningen säkerställer fortsatt att det finns resurser och kompetens för ett effektivt och ändamålsenligt informationssäkerhets- och dataskyddsarbete samt delad data där så är lämpligt utifrån gällande informationsklassning.

Skyfalls- och värmekartering är viktiga verktyg för att identifiera riskområden och för att kunna utforma åtgärder exempelvis när det gäller skydd av verksamhet som förskolor, gruppboendestäder och vård- och omsorgsboenden. Dessa kartläggningar ger nödvändig information för att bygga klimatsäkra strukturer, planera grönytor och se till att evakuerings- och beredskapsplaner fungerar vid extrema väderhändelser.

Skyfallskartering används för att kartlägga områden som riskerar att översvämmas vid kraftiga regn eller skyfall. Genom att identifiera lågt liggande platser, avrinningströsklar och andra riskfaktorer kan man förebygga skador och störningar.

Värmekartering används för att kartlägga områden där temperaturen blir extra hög under värmeböljor, ofta kallade "värmeöar". Dessa kartor är viktiga för att skydda utsatta grupper, såsom barn, funktionsnedsatta och äldre, som är mer sårbara för värmestress.

Förväntat resultat

- Inventering av verksamheter utifrån värme och skyfall har genomförts
- Förvaltningen har en god beredskap att tillgodose vissa grundläggande behov för stadsdelsområdets invånare
- Förvaltningens trygghetspunkt är etablerad och väl känd
- Förvaltningen har en god beredskap för att upprätthålla dess samhällsviktiga verksamhet
- Verksamheter, oavsett driftform, bidrar till god kvalitet och måluppfyllelse
- Arbetet med informationssäkerhet och dataskydd sker systematiskt

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Etablera en robust och heltäckande arkivorganisation	2025-01-01	2025-12-31
Etablera ledningssystem för informationshantering och arkiv samt genomföra självskattnings	2025-01-01	2025-12-31
Fortsatt utbildning och stöd till chefer och dataskyddssamordnare	2025-01-01	2025-12-31
Förskolor och utförarverksamheter inom äldreomsorg, socialpsykiatri och LSS inventerar sina verksamheter utifrån värme och skyfall.	2025-01-01	2025-12-31
Förvaltningen ökar chefernas kompetens i krisledning, beredskap och krigsorganisation	2023-01-01	2025-12-31
Vidareutveckla stödmaterial för att stärka verksamheternas dataskyddsarbete	2025-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom arbete med situationell- och social prevention. Platssamverkan och den lokala samverkansöverenskommelsen är viktiga delar av det förebyggande och preventiva arbetet.

Social prevention

Förvaltningens fältassistenter bedriver ett förebyggande och uppsökande arbete i hela stadsdelsområdet. Deras närvaro och engagemang bidrar till att skapa trygghet och erbjuda stöd till ungdomar och andra invånare. Genom nära samarbete med fritidsgårdar, skolor och andra relevanta aktörer deltar fältassistenter aktivt i olika forum och nätverk. Deras arbete är bidrar till att tidigt kunna identifiera och bemöta problematik samt för att bygga broar mellan ungdomar och stadens resurser.

Förskolan utgör en central skyddsfaktor för barn, och nämnden strävar efter att öka antalet barn som är inskrivna. Förvaltningen prioriterar uppsökande insatser såsom introduktionsförskola och öppen förskola, och arbetar med strukturerade metoder för att nå fler vårdnadshavare och familjer.

För att främja goda uppväxtvillkor och minska riskfaktorer i barns och ungas miljöer, samarbetar förvaltningen genom Samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF). Detta samarbete bygger på gemensamt framtagna fokusområden, baserade på resultaten från Stockholmsenkäten. Förvaltningen arbetar också enligt modellen Trefas, i samarbete med polisen och kriminalvården, med målet att minska det dödliga våldet med skjutvapen. Samverkan utvecklas kontinuerligt för att möta dessa mål.

För att öka tryggheten i stadsdelsområdet genomför förvaltningen årligen trygghetsvandringar, där invånare bjuds in att dela med sig av sina synpunkter kring otrygghetsfaktorer. Detta initiativ stödjer mål 16.7 i Agenda 2030, som handlar om lyhört, inkluderande och deltagarbaserat beslutsfattande.

Lokal samverkansöverenskommelse med polisen

Inom ramen för den lokala samverkansöverenskommelsen (SÖK) mellan stadsdelsförvaltningen, lokalpolisområdet, utbildningsförvaltningen och trafikkontoret revideras årligen den lokala lägesbilden och gemensamma prioriteringar fastställs. Dessa prioriteringar inkluderar både specifika åtgärder på utvalda platser och riktade sociala insatser för särskilda målgrupper.

Regelbundna avstämningar med polisen säkerställer att lägesbilder avseende trygghet och brottslighet kontinuerligt uppdateras, vilket möjliggör proaktiva åtgärder. Stadens trygghetsprogram utgör en central grund för detta arbete. De genomförda åtgärderna bygger på noggranna orsaksanalyser, lokala förutsättningar samt beprövad forskning och erfarenhet.

Förvaltningens arbete mot öppna drogscener (ÖDS) fortsätter med mål att den kvarvarande öppna drogscenen i Skarpnäck ska försvinna. Arbetet mot den öppna drogscenen sker genom preventivt- och förebyggande arbete samt samverkansarbete mellan olika aktörer i området.

Förvaltningens övergripande brottsförebyggande råd, SkarpBrå, samarbetar med de lokala brottsförebyggande råden för att öka tryggheten och minska brottsligheten i stadsdelsområdet, i enlighet med den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen. Under 2025 fortsätter arbetet med att utveckla och stärka strukturerna för både styrgruppen och de lokala råden, för att ytterligare effektivisera arbetet. Detta arbete bidrar till att uppnå mål 16 i Agenda 2030 om fredliga samhällen och delmål 16.1 om att minska våld och dödligt våld.

Platssamverkan

Förvaltningen har under lång tid arbetat med platssamverkan i områdena Skarpnäcksfältet och Bagarmossen, inom ramen för Skarpnäckslyftet. Genom ett nära samarbete med kommunala bostadsbolag, polisen, stadens mobila ordningsvakter, Nytida, MTR och Stiftelsen På Rätt Väg har förvaltningen utvecklat metoder, strukturer och uppföljningsrutiner. Samverkan sker även med lokala aktörer inom civilsamhället.

Vid behov deltar företrädare för fritidsgårdar, fältassistenter och den sociala insatsgruppen (SIG) i detta arbete. Fokus ligger på att öka vuxennärvaron och skapa meningsfulla aktiviteter för ungdomar. Vid behov görs även orosanmälningar till socialtjänsten. Förvaltningen har tidigare ansökt om trygghetsinvesteringsmedel för att förbättra den fysiska miljön, baserat på behov som identifierats inom ramen för platssamverkan. Detta arbete stödjer Agenda 2030 mål 16 om fredliga samhällen, och delmål 16.1 om att minska våld och dödligt våld.

Välfärdsbrott och otillåten påverkan

Välfärdsbrott och otillåten påverkan utgör systemhotande verksamhet och är ett hot mot samhällets grundläggande funktioner, vilket gör det prioriterat för förvaltningen att arbeta förebyggande. Genom att öka medvetenheten och kunskapen hos medarbetarna samt förbättra rutinerna för att identifiera och hantera avvikelser, kan förvaltningen effektivt motverka dessa brott. Arbetet inkluderar kontroller, skyddsdialoger och kunskapshöjande insatser inom olika delar av verksamheten. Arbetet med otillåten påverkan berör såväl förvaltningens egen personal som de förtroendevalda politikerna som verkar som ledamöter och ersättare i stadsdelsnämnd och social delegation.

Förvaltningen arbetar aktivt med att förhindra och förebygga välfärdsbrott. Detta med fokus på att felaktiga utbetalningar ska minimeras och förebyggas, bland annat genom att skapa förutsättningar för de sökande att göra rätt från början. Regelbundna kontroller genomförs och vid behov vidtas åtgärder. Resultaten av kontrollerna analyseras och används i förbättringsarbetet. Samarbete med andra förvaltningar inom staden säkerställer samordnade och effektiva insatser. Målet är att uppfylla Agenda 2030 delmål 16.5 om att minska alla former av korrupcion, och delmål 16.6 om att bygga effektiva, transparenta och ansvarsutkrävande institutioner på alla nivåer.

Ökad trygghet i utemiljön

Förvaltningen fortsätter arbetet med att parker och grönområden ska vara trygga, välskötta, tillgängliga och inkluderande. Tryggheten stärks genom till exempel ändamålsenlig belysning, beskärning av buskage men även utsmyckning. Vid de planerade parkupprusningarna under året kommer hänsyn tas till tillgänglighetsskapande åtgärder med utgångspunkt från *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024 – 2029*.

Medborgardialog genomförs i samband med större förändringar på parkmark och vid parkupprustningar prioriteras fokus på barns delaktighet. Nämnden ansöker om trygghetsinvesteringsmedel för fordonshinder i Brandparken och Skarpnäcksgången i stadsdelen Skarpnäck i syfte att freda parkstråken från olovlig biltrafik och parkering. Under 2022 planerade förvaltningen för en upprustning av Gåshällsparken som på grund av oförutsedda fördyringar och förseningar inte kunde genomföras. Då upprustningen av Skarpaby lekpark blev klar under 2024 avser förvaltningen att omfördela de medel som tilldelas för upprustning av Skarpaby lekpark 2025 till Gåshällsparken där medborgardialog redan har genomförts och där program- och systemhandlingar är färdigställda.

Förvaltningen arbetar för att parker ska vara trygga, säkra och välskötta vilket är viktigt inte minst utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Det är viktigt att flickor och pojkar samt kvinnor och män kan nyttja stadsdelsområdets parker på lika villkor, därför tas jämställdhetsperspektivet i beaktning vid planering och upprustning av parker, spontanidrottsytor med mera. I enlighet med *Handlingsplan för en äldrevänlig stad* arbetar förvaltningen aktivt med att stadsmiljön ska känneecknas av tillgänglighet, trygghet och egna val. Det finns mötesplatser för vila och aktivitet samt platser där människor i olika åldrar och med olika funktionsförmåga kan samlas.

Förvaltningen samverkar med andra förvaltningar kring uppdraget att tillgängliggöra stadens naturreservat med rekreativa värden samt tillgängliggöra naturreservaten för personer med funktionsnedsättningar och för människor som inte sedan tidigare har kunskap om naturen och dess värde för hälsosam rekreation. Arbetet med att utveckla Flatenområdet till ett besöksmål året runt fortsätter genom att bland annat tillföra nya kartor vid reservatets entréer samt genom kommunikation synliggöra de aktiviteter som naturreservaten erbjuder. Förvaltningen ansöker om centrala investeringsmedel för skyltning och tavlor samt för ny träbro vid Listudden i Flatens naturreservat. Samverkan med berörda förvaltningar inom staden för att tillgängliggöra Lilla Sickla fortsätter, utveckling av området behöver ske med hänsyn tagen till de höga naturvärdena på platsen. Förvaltningen samverkar med kulturförvaltningen gällande historiska skyltar bland annat vid hållristningarna på Nytorps gårde.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	82 %	79 %	År
 Stockholmarens nöjdhet med renhållning och städning	78 %	73 %	År
 Stockholmarens nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	77 %	73 %	År

Nämndmål: 3.6.1 Förebyggande arbete ökar tryggheten

Beskrivning

Förvaltningens trygghets- och brottsförebyggande arbete bygger på såväl situationell- och social prevention. Genom trygghetsvandringar och riktade insatser, baserade på invånarnas behov, samt genom dialog med relevanta aktörer skapas en tryggare miljö. Den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen, utbildningsförvaltningen och trafikkontoret utgör grunden för gemensamma insatser som riktas mot specifika platser och målgrupper.

Förvaltningens brottsförebyggande forum, SkarpBrå, och de lokala brottsförebyggande råden är centrala för att öka tryggheten i området. Förvaltningen fortsätter att prioritera arbetet med platssamverkan på Skarpnäcksfältet och Skarpnäcks torg för att få bort den öppna drogscenen och öka tryggheten.

Förvaltningen fortsätter sitt arbete med Skarpnäcklyftet. Arbetet innefattar ett samverkansforum med aktörer som polis, Stockholmshem, Svenska bostäder, fritidsgårdar, ordningsvakter och Skarpnäcksgården. I forumet diskuteras lägesbilden i Skarpnäck och potentiella samverkansmöjligheter.

Samarbete med föreningar som arbetar med barn och ungdomar kommer att fortsätta för att bibehålla en gemensam grund för informationsutbyte och utveckling. Förvaltningens förebyggande insatser för barn och ungdomar, som utökade öppettider på fritidsgårdar och uppsökande verksamhet för barn som inte är inskrivna i förskolan, bidrar till en tryggare miljö. Dessa insatser beskrivs närmare under inriktningsmål 1, tillsammans med det sociala arbetet som riktas mot målgrupper såsom våldsutsatta i nära relationer, individer som vill lämna kriminalitet och stadsdelsmammor som arbetar uppsökande mot kvinnor i sina bostadsområden.

Socialtjänstens samverkan med polis, skola, förskola och civilsamhälle prioriteras för samordnade, främjande, förebyggande och riktade insatser mot normbrytande beteende. För att nå målgruppen och möjliggöra rätt insatser i tid behöver samverkan stärkas ytterligare inom stadsdelsområdet, framför allt inom arbetssättet Trefas, den sociala insatsgruppen (SIG) och lokal samordning mot rekrytering till kriminalitet (Losam) som finns beskrivet under inriktningsmål 1.

Förväntat resultat

- Invånarna upplever en ökad trygghet
- Andelen som enligt trygghetsmätningen känner oro för att gå ut på kvällen i sitt bostadsområde minskar
- Utvecklat samverkan mellan brottsförebyggande, trygghetsskapande och ANDTS för förebyggande arbete på specifika platser och öppna drogscener genom arbetet med lokala lägesbilder, orsaksanalyser och åtgärdsplaner

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen utvecklar målgruppsanpassad kommunikation för främjande, förebyggande och trygghetsskapande arbete som riktar sig till barn, ungdomar och vårdnadshavare med fokus på målgruppen barn och unga som riskerar att rekryteras in i kriminalitet.	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: 3.6.2 Parker och grönområden är trygga, välskötta, tillgängliga och inkluderande

Beskrivning

Förvaltningens arbete med att utveckla parker och grönområden i nära samverkan med engagerade invånare, föreningar och stadens förvaltningar och bolag fortsätter. Den lokala parkplanen är ett viktigt underlag för prioriteringar och inriktning i arbetet.

Tillgänglighetsfrågorna genomsyrar verksamhetsplaneringen och är en naturlig del i det dagliga arbetet i parker, grönområden och naturreservat. Samverkan med invånarna fortsätter, bland annat genom möjligheten att teckna brukaravtal och att odla på parkmark.

Förväntat resultat

- Parker och grönområden tas om hand, utvecklas och är uppskattade platser att vistas i.
- Parker och grönområden upplevs som trygga och inkluderande.
- Parker, grönområden, strandbad och naturreservat är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Påbörja arbetet med att utveckla Brandparken till en tryggare plats utan fordonstrafik och med fler målpunkter i samverkan med trafikkontoret och angränsande fastighetsägare	2025-01-01	2025-12-31
Upprustning av Gåshällsparken i Kärrtorp genomförs.	2025-01-01	2025-12-31
Utreda behovet av upprustning av allmän platsmark i anslutning till förskolegårdar med låga lekvärderna.	2025-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att utveckla förvaltningens demokratiarbete och öka kunskapen om mänskliga rättigheter inom nämndens verksamheter. Förvaltningen nyttjar internationella samarbeten och samverkansytor.

Arbete för ökad tillit

Förvaltningen arbetar för att stärka den lokala demokratin och genomför aktiviteter för att öka invånarnas tillit och förtroende för nämnden och staden. Invånarna får en likvärdig service och blir väl bemötta. Service, stöd och tjänster håller en god kvalitet. Samverkan med civilsamhället och företagare inom stadsdelsområdet vidareutvecklas. Idéburet offentligt partnerskap (IOP) används som samverkansform med lokala föreningar, vilket förväntas bidra till stärkt förtroende för nämnden. Nämnden stödjer ideella föreningar genom föreningsbidrag

vilket främjar delaktighet, skapar tillit och bidrar till social sammanhållning inom stadsdelsområdet. Förvaltningen säkerställer att bidrag och lokaler endast ges till aktörer med demokratiska värderingar.

Arbetet med medborgardialoger utvecklas, liksom arbetet med att möjliggöra genomförande av medborgarbudget. Medborgardialoger genomförs i de processer där det är möjligt. Stadsdelsnämndens öppna nämndsammanträden är ett forum där invånare och politiker kan mötas, vilket stärker insyn och förtroende. Information om och hanteringen av medborgarförslag vidareutvecklas för att stärka invånarnas inflytande. Nämndens pensionärsråd och funktionshinderråd är viktiga aktörer i att synliggöra och representera gruppernas intressen. Förvaltningen utreder möjligheten att starta en ungdomspanel i syfte att öka barn och ungas inflytande, vilket beskrivs under mål 1.1.

Ett medborgarkontor startas upp under året i syfte att underlätta kontakten med invånarna. På medborgarkontoret ska invånarna kunna få hjälp med att fylla i ansökningar, hitta rätt information eller hänvisas vidare till rätt instans. Medborgarkontoret ska även vara en plats som bidrar till ökad delaktighet och engagemang hos invånarna i olika samhällsfrågor. Arbetet bidrar till att stärka stockholmarnas förtroende för nämnden och staden i stort.

Förvaltningen ska ha stockholmarnas fokus, synpunkter och förslag från invånarna tas tillvara och besvaras. De frågor som nämnden inte har rådighet över vägleder förvaltningen rätt så att frågor och synpunkter omhändertas. Läs mer och synpunktshanteringen under avsnittet Systematiskt kvalitetsarbete.

Arbete för mänskliga rättigheter

Nämndens verksamheter ska vara fria från all form av rasism och diskriminering. Invånare ska behandlas på ett likvärdigt sätt oavsett bakgrund, ålder, funktionsförmåga, kön, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Jämlikhetsarbetet utgår från ett normkritiskt förhållningssätt. Kunskapen om hbtqi-personers rättigheter ska öka inom verksamheterna.

Jämställdhet

Förvaltningen arbetar för att främja jämställdhet inom organisationen såväl som inom nämndens verksamheter. Könsuppdelade resultat analyseras och åtgärder vidtas om omotiverade skillnader mellan könen identifieras. Analyserade könsuppdelade resultat ska utgöra grund för enheternas arbete med verksamhetsplan. Jämställdhetsanalyser redovisas i relevanta beslutsunderlag till stadsdelsnämnden. Som arbetsgivare bidrar förvaltningen till ökad jämställdhet genom att erbjuda goda möjligheter att kombinera föräldraskap och arbetsliv.

Förvaltningens förskolor fortsätter arbetet med att säkerställa jämställdhet inom verksamheterna. Alla barn erbjuds samma möjligheter till utveckling, lärande och lek utan att begränsas av könstillhörighet. Fritidsverksamheterna arbetar utifrån stadens strategi för fritids- och ungdomsgårdar, där fokus på jämställdhet ingår. Verksamheten arbetar aktivt för att nå fler flickor. Socialtjänsten och utförarverksamheter arbetar mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer genom att våldsutsatta personer uppmärksammas och får stöd, skydd och hjälp. Förvaltningen beaktar jämställdhetsperspektivet vid planering och upprustning av

parker och spontanidrottsytor i syfte att utforma platser som lockar fler flickor och kvinnor till fysisk aktivitet.

Barns rättigheter

Förvaltningen arbetar på många sätt för barns rättigheter i enlighet med lagen (2018:1197) om Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen) samt stadens riktlinjer för arbete med barn och unga. Förvaltningens barnrättssamordnare har i uppdrag att stödja avdelningarnas arbete med barns rättigheter.

Utbildningen i förskolan styrs av skollagen och läroplan för förskolan (Lpfö 18). Skollagen reglerar bland annat vilka rättigheter och skyldigheter barn och deras vårdnadshavare har. Läroplanen beskriver förskolans värdegrund, vad barnen ska få möta under sin tid i förskolan och vilket ansvar rektor, förskollärarna och arbetslaget har. Enligt läroplanen ska utbildningen spegla de värden och rättigheter som uttrycks barnkonventionen. Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter. Förskolan har ett ansvar för att motverka könsmönster som begränsar barnens utveckling, val och lärande. Förskolan organiserar utbildningen så att barnen möts, leker och lär tillsammans. Barnen får pröva och utveckla sina förmågor och intressen med samma möjligheter och på lika villkor, oberoende av könstillhörighet. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans får rätt stöd utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar.

Förvaltningens socialtjänst har barnrättsambassadörer som ingår i ett nätverk för kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan verksamheterna. Ambassadörerna ansvarar för att utveckla arbetet med barns rättigheter på respektive enhet. Stadens barnrättsvecka inom socialtjänsten kompletteras lokalt med aktiviteter som ordnas av barnrättsambassadörerna. Insatser till barn och vuxna i familjesystemet ska samordnas genom familjeorienterade arbetsätt som syftar till att säkerställa ett tydligt barnrättsperspektiv. Under året fortsätter utvecklandet av insatsen familjeorienterat boendestöd som genomförs i projektform.

Barnkonsekvensanalyser görs i flera av förvaltningens verksamheter för att beslut och åtgärder ska följa barnkonventionen.

Nationella minoriteters rättigheter

Arbetet med att säkerställa nationella minoriteters rättigheter fortgår i enlighet med *Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter* och *Stockholms stads strategi för romsk inkludering*, vilket beskrivs under relevanta verksamhetsmål.

Barn som tillhör nationella minoriteter erbjuds barnomsorg enligt gällande lagstiftning. Barn som talar eller har anknytning till ett nationellt minoritetsspråk har rätt till förstärkt språkstöd inom utbildningen. Förskolorna fortsätter främja barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna språket. En av nämndens förskolor har en avdelning med finsk inriktning med plats för 15 barn. Förskolorna informerar om nationella minoriteters rättigheter och möter vårdnadshavarnas önskemål. Samtliga förskolor, öppna förskolor och introduktionsförskolan samt fritidsgårdarna synliggör de nationella minoriteterna. Detta sker bland annat med de nationella minoritetsflaggorna och litteratur på minoritetsspråk.

Socialtjänsten arbetar för att säkerställa stödbehovet hos barn som är placerade utanför hemmet gällande deras rätt till sitt minoritetsspråk och -kultur. Barn och unga som placeras i familjehem ska ges möjlighet att behålla sin identitet och sitt ursprung. Vårdnadshavares önskemål tas tillvara så länge det inte strider mot barnets behov.

Arbetet med det sociala investeringsfondsprojektet "Utveckla ömsesidiga broar mellan romer och socialtjänsten i Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck" fortgår i samverkan med berörda förvaltningar och socialförvaltningen. Inom ramen för projektet har ett stödmaterial lanserats för tillämpning av minoritetslagstiftning riktad till socialsekreterare och biståndshandläggare med syfte att underlätta arbetet med nationella minoriteter och beakta särskilda rättigheter enligt minoritetslagen. Brobyggarna ska bidra till att vara en länk mellan romer och socialtjänst generellt och är inte avgränsat till ett visst verksamhetsområde inom socialtjänsten. Brobyggarna bedriver uppsökande arbete bland romer, framför allt kvinnor, som har behov av information och samhällsvägledning. Romer har möjlighet att få stöd av brobyggare i kontakten med socialtjänsten, oavsett stödbehov.

Förvaltningen sprider information om äldreomsorgen på de olika minoritetsspråken. Äldreförvaltningens informationsblad om nationella minoriteter lämnas till individer i samband med ansökan om insatser. Utsedda biståndshandläggare bevakar frågan och stärker handläggarnas kompetens om målgruppen samt deltar i stadsövergripande nätverksmöten. Kunskapshöjande insatser genomförs inom samtliga verksamheter, dels genom information om nationella minoriteter och deras rättigheter, och dels genom att uppmärksamma minoriteternas flaggdagar. Syftet är att medvetandegöra medarbetare om de nationella minoriteternas språk och kultur. Den judiska minoriteten sakar etablerad dag och uppmärksammas därför vid det judiska nyåret.

Äldreomsorgens förebyggande verksamhet står i kontinuerlig kontakt med representanter från minoritetsföreningarna i stadsdelsområdet för att diskutera eventuella behov, intressen och önskemål. Vidare erbjuder förebyggande verksamheten aktiviteter på finska för finsktalande romer och sverigefinnar genom caféverksamhet, som drivs i samverkan med övriga förvaltningar inom region östra söderort. Vidare arrangerar aktivitetscentret återkommande promenadaktiviteter för sverigefinnar.

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Arbetet med att säkerställa rättigheter för personer med funktionsnedsättning fortgår inom alla nämndens verksamheter i enlighet med stadens *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029*. Alla människor har rätt till information, service, stöd och skydd oavsett funktionsförmåga. Förvaltningen arbetar för att alla människor ges möjlighet att delta i samhällslivet på jämlika villkor. Funktionshinderperspektivet är en viktig utgångspunkt i förvaltningens arbete med tillgänglighet till och i parker, grönområden och naturreservat. Arbetet beskrivs närmare under relevanta verksamhetsmål, främst under mål 1.3.

Hbtqi-personers rättigheter

Förskolorna synliggör och uppmärksammar regnbågsfamiljer, vilket är en familj där en eller flera identifierar sig som hbtqi-person. Detta görs genom bilder, litteratur och samtal. Vid

öppna förskolan Fyren erbjuds särskild öppetid för regnbågsfamiljer en dag i veckan. Ett samarbete har påbörjats med en barnmorskemottagning som profilerar sig som hbtqi-mottagning.

Fritidsgårdarna säkerställer att alla fritidsledare har grundläggande kompetens om hbtqi-personers rättigheter och vikten av ett inkluderande bemötande. En av fritidsgårdarna har öppet en kväll i veckan för personer som identifierar sig som ickebinära.

Ledningsgruppen för stöd, service och omsorg samt representanter från förvaltningens HR-avdelning är hbtqi-certifierade. Under året fortgår arbetet med hbtqi-rättigheter enligt framtagna handlingsplan. Målsättningen är att verksamheterna ska erbjuda ett inkluderande bemötande gentemot invånarna, medarbetare och brukare. Bland annat ska kompetenshöjande insatser genomföras inom medarbetargrupper och kommunikationsmaterial ska ses över och uppdateras. HR ska ses över förvaltningens rekryteringsunderlag.

Inom förvaltningen är beställarenheten för äldre och förvaltningens förebyggande verksamhet för äldre hbtqi-diplomerade vilket bidrar till möten och samtal med äldre fria från stereotypa föreställningar om exempelvis kön, könsidentitet och sexuell läggning. En utförarverksamhet inom äldreomsorgen ska diplomas under året. Förebyggande verksamheten arrangerar café-träffar för äldre hbtqi-personer i samverkan med Enskede-Årsta-Vantörs och Farstas stadsdelsförvaltningar. Förhoppningen är att café-träffarna ska skapa ett tryggt socialt sammanhang och att besökarna ska få information om olika verksamheter och aktiviteter.

Agenda 2030

Nämndens kärnverksamheter bidrar på flera sätt till att uppfylla ett stort antal av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Under relevanta verksamhetsområdesmål redogörs för lokala utvecklingsmöjligheter samt vilka åtgärder och aktiviteter som förvaltningen prioriterar under året för att bidra till att staden uppnår de globala målen.

Förvaltningens arbete med Agenda 2030 stärks genom att alla enheter i sina verksamhetsplaner identifierar lokala behov och utmaningar och beskriver vilka åtgärder som planeras för att bidra till att uppfylla de mål som valts ut. Genom kommunikation synliggör förvaltningen för invånarna hur nämndens verksamheter bidrar till arbetet med att uppnå de globala målen. Förvaltningen analyserar vilka befintliga samarbeten som behöver utvecklas och inventerar behov av ytterligare samverkan för att stärka arbetet med Agenda 2030.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel med förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där man bor	50 %	39 %	År

Nämndmål: 3.7.1 Verksamheterna är välkomnande, jämställda och demokratiska

Beskrivning

Nämndens service, stöd och tjänster är av god kvalitet. Invånarna får en likvärdig service och blir väl bemötta. Medborgarkontor startas upp för ökat stöd och tillgänglighet. Nämndens verksamheter arbetar för att stärka mänskliga rättigheter genom att vidareutveckla arbetet med

jämställdhet, jämlikhet, nationella minoriteter och barns rättigheter. Alla former av rasism och diskriminering motverkas. Förvaltningen bidrar till att uppfylla de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Lokala utvecklingsområden identifieras och åtgärder planeras för att bidra till ökad målpuppfyllelse av de globala målen. Förvaltningen analyserar vilka befintliga samarbeten som behöver utvecklas och inventerar behov av ytterligare samverkan för att stärka arbetet med Agenda 2030. Invånare uppmuntras att lämna medborgarförslag och medborgardialoger genomförs i hög utsträckning. Förvaltningen söker aktivt internationella samverkansytor.

Förväntat resultat

- Jämställdhets- och barnkonsekvensanalys finns med i relevanta beslutsunderlag till nämnden
- Antalet verksamheter som är hbtqi-diplomerade ökar (år 2024: 2 st)
- Medarbetares kunskap om nationella minoriteters rättigheter ökar
- Nämndens verksamheter har identifierat lokala utvecklingsområden inom sin verksamhet och kopplat arbetet till hållbarhetsmålen i Agenda 2030

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Brobyggarnas stödmaterial för tillämpning av minoritetslagstiftning avseende minoritetsgruppen romer introduceras inom socialtjänsten	2025-01-01	2025-12-31
Genom kommunikation synliggöra för invånarna på vilka sätt nämndens verksamheter bidrar till uppfyllandet av Agenda 2030	2025-01-01	2025-12-31
Påbörja implementering av stadens nya program om mänskliga rättigheter	2023-01-01	2025-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska stärka kommunikationen med invånarna om det som görs för och erbjuds stockholmarna för att bidra till ökat förtroende för förvaltningen.	2025-01-01	2025-12-31
Starta upp medborgarkontor	2025-06-01	2025-12-31
Stärka kommunikation och information om invånarnas möjligheter att lämna medborgarförslag	2025-01-01	2025-12-31
Utreda möjligheten för invånare att lämna synpunkter och medborgarförslag digitalt	2025-01-01	2025-12-31

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Skarpnäcks stadsdelsnämnds budget för år 2025 är netto 1 362 mnkr. Investeringsbudgeten är 20,8 mnkr.

Driftbudgeten fördelas till stadsdelsnämnden med hjälp av olika fördelningsnycklar. Nämnden bedriver verksamhet inom tilldelad budget och kan vid behov göra omfördelningar. Syftet med omfördelningar är att möta verksamhetens behov.

Driftbudgetens fördelning på nämndens verksamhetsområden framgår nedan:

Verksamhetsområden, mnkr	VP 2025 Kostnader	VP 2025 Intäkter	VP 2025 Netto	Nettoprognos T2 2024	Bokslut 2023
Nämnd- och förvaltningsadministration	48,2	1,8	46,4	47,1	40,9
Individ- och familjeomsorg	179,0	24,4	154,6	154,3	133,9
<i>varav barn- och ungdom</i>	<i>105,2</i>	<i>14</i>	<i>91,2</i>	<i>91,2</i>	<i>78,6</i>
<i>varav vuxna</i>	<i>28,7</i>	<i>1,4</i>	<i>27,3</i>	<i>26,7</i>	<i>23,4</i>
<i>varav socialpsykiatri</i>	<i>43,1</i>	<i>7,0</i>	<i>36,1</i>	<i>36,4</i>	<i>33,9</i>
<i>varav nyanlända</i>	<i>2,0</i>	<i>2,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-2,0</i>
Stadsmiljö	21,6	3,5	18,1	18,0	25,9
Avskrivning (stadsmiljöverksamhet)	11,2	0,0	11,2	9,5	8,3
Internränta (stadsmiljöverksamhet)	4,0	0,0	4,0	2,8	2,4
Förskoleverksamhet	289,4	26,5	262,9	263,2	269,5
Äldreomsorg	499,8	75,0	424,8	383,6	355,5
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	354,3	16,0	338,3	324,5	316,9
Barn, kultur och fritid	27,1	3,5	23,6	27,1	27,6
Arbetsmarknadsåtgärder	12,5	1,6	10,9	10,3	9,2
Ekonomiskt bistånd	69,0	1,8	67,2	68,3	65,8
<i>varav handläggning</i>	<i>16,2</i>	<i>0,0</i>	<i>16,2</i>	<i>20,2</i>	<i>21,9</i>
Summa	1525,1	163,1	1362,0	1308,7	1255,8

Nämnd- och förvaltningsadministration

Budget för nämnd- och förvaltningsadministration uppgår till 46,4 mnkr vilket motsvarar 3,4 procent av nettobudgeten. I förhållande till år 2024 är detta en ökning med 3,6 mnkr. En del av förvaltningens reserv är placerad här med 2,0 mnkr. Utan reserven är budget 44,4 mnkr och utgör 3,3 procent av nettobudgeten.

Individ- och familjeomsorg

Budgeten för individ- och familjeomsorg uppgår till 154,6 mnkr. I förhållande till 2024 är detta en ökning om 2,8 mnkr.

Verksamhetsområdet barn och ungdom har en budget på 91,2 mnkr. I förhållande till 2024 är detta en ökning om 3,0 mnkr. En del av förvaltningens reserv är placerad här med 5,0 mnkr.

Verksamhetsområdet vuxna, missbruk har en budget på 27,3 mnkr. I förhållande till 2024 är detta en ökning om 0,6 mnkr.

Verksamhetsområdet socialpsykiatri har en budget på 36,1 mnkr. I förhållande till 2024 är detta en minskning om 0,8 mnkr.

Verksamhetsområdet nyanlända har en budget på 0 mnkr. I förhållande till 2024 är denna budget oförändrad.

Ekonomiskt bistånd

Budgeten för ekonomiskt bistånd och handläggning uppgår sammantaget till 67,2 mnkr. I förhållande till år 2024 är detta en minskning om 2,6 mnkr.

Budgeten baseras på ett genomsnittligt medelbidrag på 11 869kr och 354 hushåll per månad, vilket innebär en ökning av medelbidraget och en ökning av antalet hushåll jämfört med föregående år.

Arbetsmarknadsåtgärder

Budgeten för arbetsmarknadsåtgärder uppgår till 10,9 mnkr. I förhållande till 2024 är detta en ökning om 0,6 mnkr. Ca 60 procent av nettobudgeten avser feriearbetare och ambitionen är att erbjuda 560 ungdomar feriearbete under år 2025.

Stadsmiljöverksamhet

Budgeten för stadsmiljöverksamhet uppgår till 18,1 mnkr. I förhållande till 2024 är detta en ökning med 0,6 mnkr.

Driftbudgeten för stadsmiljö ska finansiera kostnader för skötsel och underhåll samt renhållning av parker, naturområden, parkvägar och naturreservat.

Förskoleverksamhet

Budgeten för förskoleverksamhet uppgår till 262,9 mnkr vilket innebär en minskning från 2024 med 13,9 mnkr. Då fördelningen av grundschablonen baseras på det antal barn som var inskrivna våren 2024 och Swecos befolkningsprognos visar på att antalet barn väntas minska under 2025 beräknar nämnden att medel kommer att återföras till staden.

Grundschablonen från kommunfullmäktige är höjd med 1,6 procent, beloppen redovisas i bilaga 2:1. Av schablonen kommer 80 procent att fördelas till resultatenheterna. Under året kommer avläsning av prestationer att ske månadsvis.

I budgeten ingår också kostnader för öppna förskolor om 3,2 mnkr.

Äldreomsorg

Budgeten för äldreomsorg uppgår till 424,8 mnkr. I förhållande till 2024 är det en ökning med 28,4 mnkr. En del av förvaltningens reserv är placerad här med 5,0 mnkr.

Ersättningen för kommunal hemtjänst är uppräknad med 1,0 procent. Till utförare i enskild regi är ersättningen 2,5 procent högre för att kompensera för att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på köpta varor och tjänster, vilket inte enskilda utförare har. Ersättningen för avlösning och ledsagning räknas upp med 1,0 procent. Ersättningen till dagverksamhet räknas upp med 1,0 procent.

Ersättning för vård och omsorgsboende är indexuppräknad med 5,0 procent. Ersättningen för lokalschablonen har räknats upp med 2,5 procent.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Budgeten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning uppgår till 338,3 mnkr. I förhållande till budget 2024 är det en ökning med 12,0 mnkr. Ökningen förklaras främst av fler insatser inom det rörliga anslaget, så kallade prestationer. Budgeten är baserad på antal

prestationer per höstmätningen i augusti 2024.

För barn- och vuxenboende, daglig verksamhet, korttidsboende, korttidsvistelse och korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt LSS är både schablonen och pengens höjd med 1,0 procent. Ersättningen för hemtjänst är uppräknad med 1,0 procent. Assistersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB) från försäkringskassan ökar med 3,0 procent. Ersättningen för avlösning och ledsagning är uppräknad med 1,0 procent.

Barn, kultur och fritid

Budget för barn, kultur- och fritidsverksamhet uppgår till 23,6 mnkr. I förhållande till 2024 är det en minskning om 1,1 mnkr. I budgeten ingår finansiering av sommarkolloverksamhet, fritidsgårdar och Kulturhuset. Även föreningsbidrag på 0,9 mnkr är inkluderat i budgeten.

Investeringar

Nämnden har tilldelats 20,8 mnkr för investeringar varav 18,1 mnkr för stadsmiljöinvesteringar och 2,7 mnkr för inventarier och maskiner. I stadsmiljöinvesteringar ingår 10 mnkr för fortsatt upprustning av Skarpaby lekpark samt 8,1 mnkr för övriga parkinvesteringar. Av dessa avsätts 5,1 mnkr för mindre parkinvesteringar, 1,0 mnkr för reinvesteringar och 2,0 mnkr för tillgänglighetsåtgärder.

Omfördelning av investeringsmedel

Under 2021 genomfördes dialog och planering inför upprustning av Gåshällsparken men på grund av fördröjningar och förseningar kunde upprustningen inte genomföras under 2022 som planerat. Skarpaby lekpark rustades upp under 2023-2024 i etapper och upprustningen blev klar i slutet av 2024. Enligt den kalkyl som gjordes inför upprustningen bedömdes kostnaden bli större än vad det faktiska utfallet blev vilket innebär att de 10 mnkr som avsatts för fortsatt upprustning av Skarpaby kan omfördelas till annat projekt. Förvaltningen föreslår att dessa omfördelas till upprustning av Gåshällsparken där medborgardialog redan har genomförts och där program- och systemhandlingar är färdigställda.

Investeringar, mnkr	VP 2025
Upprustning av Gåshällsparken	10,0
Mindre investeringar	5,1
Reinvesteringar	1,0
Tillgänglighetsåtgärder	2,0
Maskiner och inventarier	2,7
Summa	20,8

Resultatenheter

Förskola

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning ska nämnden i verksamhetsplanen fastställa vilka enheter som ska utgöra resultatenheter. För närvarande finns tre resultatenheter inom förskolans verksamhetsområde. De är Norra Skarpnäcks förskoleenhet,

Skarpnäcksfältets förskoleenhet samt Bagarmossens förskoleenhet.

Antalet barn i förskoleålder minskar inom stadsdelsområdet och Skarpnäcksfältets förskoleenhet samt Bagarmossens förskoleenhet behöver skapa förutsättningar för att säkerställa ekonomisk och verksamhetsmässig bärighet. Förvaltningen föreslår att nämnden i samband med verksamhetsplanen beslutar om att Skarpnäcksfältets förskolor slås samman med Bagarmossens förskolor. Den nya resultatenheten bildar *Södra Skarpnäcks förskoleenhet* och leds av en rektor tillsammans med biträdande rektorer. Nedan förskolor föreslås ingå i den sammanslagna resultatenheten:

1. Ballongen
2. Barnasinet
3. Fågelboet
4. Grönmossen
5. Ljusglimten
6. Molntappen
7. Regnbågsängen (ny förskola från och med 2024-12)
8. Segelflygaren
9. Skogsläntan
10. Solbacken Nord - avveckling sker under 2025
11. Solbacken Syd
12. Vinden
13. Vitsippan - avveckling sker under 2025
14. Växthuset
15. Äventyret

Förskolan Mumindalen som tidigare varit en del av Bagarmossens förskoleenhet kommer från 2025 att vara en del av Norra Skarpnäcks förskoleenhet.

Från och med 2025 föreslås Norra Skarpnäcks förskoleenhet och Södra Skarpnäcks förskoleenhet att utgöra förvaltningens två resultatenheter.

Budgetjusteringar

Belopp i mnkr	Begärt belopp
Trygghetsskapande åtgärder	0,3
Åtgärder inom naturreservaten	1,5
Investeringsmedel för biologisk mångfald	2,8
Klimatinvesteringar	2,2
Trädplantering och viss trädvård	0,7
Summa	7,5

Medel för trygghetsskapande åtgärder

Nämnden söker medel för fordonshinder i Brandparken och i Skarpnäcksgången.

Nämnden ansöker om 0,3 mnkr för investering i trygghetsskapande åtgärder.

Medel för åtgärder inom naturreservaten

Nämnden söker medel för tavlor till nya kartor, skyltar och ny träbro i Listudden i Flatens naturreservat.

Nämnden ansöker om 1,5 mnkr för investeringsåtgärder inom naturreservaten.

Medel för biologisk mångfald

Nämnden ansöker om medel för biologisk mångfald för plantering av lökar och för insektshotell i Bagarmossen och Björkhagen, plantering av träd, häckar och perenner vid Laduplan, anläggning av äng och gröna tak på förskolegård i enlighet med vad som föreslås i de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen.

Nämnden ansöker om 2,8 mnkr investeringsmedel för biologisk mångfald.

Medel för klimatinvesteringar

Nämnden ansöker om medel för klimatinvesteringar för klimatanpassningsåtgärder så som tillskapande av skugga och utbyte till LED på förskola, anläggning av dricksvattenfontäner i parker och anskaffande av källsorteringskärl till större parker.

Nämnden ansöker om 2,2 mnkr för klimatinvesteringar.

Medel för trädplantering och viss trädvård

Nämnden ansöker om medel för trädplantering och viss trädvård för att uppnå stadens trädmål genom återplantering av träd som fällt eller skadats.

Nämnden ansöker om 0,7 mnkr för trädplantering.

Ombudgeting av utökade medel för maskiner och inventarier

Nämnden har i samband med T1 2024 ansökt om och erhållit utökade medel för maskiner och inventarier om 0,3 mnkr för plattformshiss vid gruppbofast LSS på Statsrådsvägen 14 i Bagarmossen. Genomförandet har försenats på grund av omständigheter som varit utanför förvaltningens kontroll. Förvaltningen kommer därför att föreslå för nämnden att ansöka om ombudgetering om 0,3 mnkr av investeringsmedel till 2025 i samband med verksamhetsberättelsen 2024.

Omslutningsförändringar

Belopp i mnkr	Kostnader	Intäkter	Avser
Nämnd- och förvaltningsadministration	1,8	1,8	Hysesintäkt, statsbidrag
Individ- och familjeomsorg	22,7	22,7	Se nedan rader
varav barn- och ungdom	13,2	13,2	Statsbidrag, hyresintäkter
varav vuxna	0,5	0,5	Statsbidrag, avgifter
varav socialpsykiatri	7,0	7,0	Hysesintäkter, försäljning av verksamhet, statsbidrag
varav nyanlända	2,0	2,0	Statsbidrag
Stadsmiljö	3,5	3,5	Intäkter arrende
Förskola	4,0	4,0	Statsbidrag
Äldreomsorg	62,8	62,8	Försäljning av verksamhet, hyresintäkter, avgifter
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	14,6	14,6	Hysesintäkter, försäljning av verksamhet, assistansersättning
Barn, kultur och fritid	3,5	3,5	Hysesintäkter, försäljning av verksamhet, mm
Arbetsmarknadsåtgärder	0,0	0,0	
Ekonomiskt bistånd	0,0	0,0	
Ekonomiskt bistånd handläggning	0,0	0,0	
Summa	112,9	112,9	

Medel för lokaländamål

Förskolor

För 2025 utgår ett bidrag för lokaler inom förskolan med hög hyra. Bidraget utgår med 80 procent av den del av hyreskostnaden som ligger i intervallet 2 054–2 500 kr/kvm och med 40 procent av hyreskostnaden i intervallet mellan 2 501 – 3 200 kr/kvm. För hyresnivåer över 3 200 kr/kvm och år utgår inget bidrag.

Bidrag utgår för högst 10 kvm per inskrivet Stockholmsbarn och fördelas via budgetjustering. För 2025 beräknas bidraget till nämnden bli 2,4 mnkr.

Övriga ekonomiska redovisningar

Stadens nämnder betalar lagstadgade arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkring och pensioner genom ett personalomkostnadspålägg som läggs på lönesumman. För arbetstagare födda 1957 och senare har detta beräknats till 41,0 procent för år 2025. Pålägget för pensionärer födda år 1956 eller tidigare är 16 procent.

Systematiskt kvalitetsarbete

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings systematiska kvalitetsarbete utgår från stadens kvalitetsprogram och dess gemensamma förhållningssätt: stockholmarnas fokus, helhetssyn, hållbarhet, handlingsutrymme, lärande och öppenhet. Förvaltningen har stockholmarnas fokus och arbetar för ständiga förbättringar, innovation och digitalisering. Skarpnäcks invånare ska få ett gott bemötande samt service, stöd och omsorg av hög kvalitet. Nämndens verksamheter driver ett systematiskt kvalitetsarbete utifrån lokala behov och analys, vilket sedan ligger till grund för verksamhetsplanering och förändringsarbete. Förvaltningens systematiska kvalitetsarbete bidrar på flera sätt till förverkligandet av stadens kvalitetsprogram, vilken kortfattat redovisas nedan.

Stockholms stads kvalitetsprogram med fokus på helhetssyn och handlingsutrymme

Under 2025 kommer ett särskilt fokus läggas på kvalitetsprogrammets förhållningssätt *helhetssyn* och *handlingsutrymme*. Förvaltningen arbetar utifrån en helhetssyn med omställningen till nya socialtjänstlagen och omställningen till en god och nära vård och omsorg. Förvaltningen uppmuntrar till samverkan över organisations- och verksamhetsgränser för att tillsammans utveckla och förbättra verksamheterna till förmån för invånarna. Inrättandet av en enhet med fokus på kvalitets- och nämndprocesser underlättar helhetsperspektiv och samordning av förvaltningsövergripande kvalitetsarbete. Genom att ta del av och analysera resultat från inspektioner, brukarundersökningar, verksamhetsuppföljningar, synpunkter, klagomål och avvikelser kan förvaltningen utifrån en helhetssyn bedöma kvaliteten i verksamheterna. Andra viktiga underlag i detta arbete är resultat från verksamheternas olika bedömnings- och utredningsinstrument, självvärderingsmetoder, intervjuer, observationer, granskningar och reflektioner kring olika arbetsprocesser.

Förvaltningens nya organisation för ett hållbart arbetsliv tydliggör mandat för chefer och möjliggör ett närvarande ledarskap. Tydligt ledarskap och trygga medarbetare möjliggör handlingsutrymme. Arbetet för ett aktivt medarbetarskap stärks och medarbetarna görs delaktiga i verksamhetens kvalitetsarbete. Handlingsutrymme möjliggörs genom att chefer ger medarbetare inflytande, uppmuntran och verktyg för att omsätta goda idéer till verksamhetsutveckling.

Konkreta exempel på förvaltningens arbetssätt och aktiviteter som genomförs under året:

Helhetssyn

- Inventera och undersöka behov av olika sorters förvaltningsövergripande nätverk, exempelvis forum för mänskliga rättigheter, digitalisering och innovation
- Samverka förvaltningsövergripande för en äldrevänlig stad
- Fortsätta det förvaltningsövergripande arbetet med civil beredskap och risk- och sårbarhetsanalys för att skapa en motståndskraftig organisation
- Samverka med andra förvaltningar och bolag inom staden i syfte att skapa lösningar för gemensamma utmaningar
- Fortsätta arbetet med att integrera digitalt kvalitetsledningssystem för socialtjänst och

Äldreomsorg

- Inom ramen för platssamverkan bedriva ett nära samarbete med polis, civilsamhälle och andra aktörer för ett tryggare stadsdelsområde
- Starta upp ett medborgarkontor
- Omställningen till nya socialtjänstlagen samverkas med omställningen en god och nära vård och omsorg i relevanta beröringspunkter
- Ny organisation och ny chefsstruktur från januari 2025 som stärker chefers förutsättningar för helhetssyn
- I samtliga egna parkinvesteringar och lokalprojekteringar utreda och verka för mångfunktionella ytor för synergier mellan klimatanpassning och biologisk mångfald

Handlingsutrymme

- Chefer erbjuds stöd, olika chefsutbildningar och forum för att stärka ledarskapet och den tillitbaserade styrningen
- Utbildningsfilm och material för att stödja chefer och medarbetargrupper i det aktiva medarbetarskapet
- Verksamheter på avdelnings-, områdes- och enhetsnivå analyserar och stärker sitt kvalitetsarbete med fokus på helhetssyn och handlingsutrymme
- Medarbetare görs delaktiga i upprättande av verksamhetsplaner
- Ny organisation och ny chefsstruktur från januari 2025 som stärker förutsättningarna för handlingsutrymme för både medarbetare och chefer
- Medarbetare och invånare görs delaktiga i genomförandet av stadens miljö- och klimatarbete

Väsentlighets- och riskanalys samt intern kontroll

I samband med verksamhetsplaneringen tar förvaltningen och dess avdelningar, områden och enheter fram en väsentlighets- och riskanalys för sitt ansvarsområde. Väsentlighets- och riskanalys ska identifiera och bedöma de risker som förvaltningen har kontroll över och som kan uppstå i den dagliga verksamheten. Önskade händelser med ett högt riskvärde ska hanteras i interkontrollplanen. Utöver riskvärdena görs bedömning om vad som ska ingå i internkontrollplanen utifrån bland annat erfarenhet från tidigare års kontroller, nya uppdrag och direktiv eller förändringar i organisation.

Arbetet med väsentlighets- och riskanalys samt intern kontroll är en viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet då det säkrar en effektiv förvaltning och förebygger och förhindrar avvikelser och allvarliga fel. Vidare skapar det förutsättningarna för att nå kommunfullmäktiges och nämndens mål samt till att få önskade resultat och effekter på genomfört arbete. Läs mer om förvaltningens system för intern kontroll i bilaga 3:2.

Synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål från invånare, omsorgstagare och anhöriga är värdefulla för förvaltningens kvalitetsarbete. Synpunkter och klagomål kan innefatta både beröm, klagomål, eller förslag. En förvaltningsövergripande rutin för utredning av synpunkter och klagomål samt avvikelser finns för verksamheter som arbetar enligt socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Varje verksamhet ska även ha en lokal rutin för hantering av synpunkter och klagomål som ska vara väl känd av samtliga medarbetare. Arbetet med synpunkter och klagomål är en del av verksamheternas systematiska förbättringsarbete för att förebygga fel och brister och säkerställa god kvalitet. Inkomna synpunkter och klagomål diarieförs för att sedan utredas, analyseras, åtgärdas, återkopplas och följas upp. Förvaltningens förskolor tar emot och utreder synpunkter och klagomål i enlighet med den förvaltningsövergripande rutinen.

När en felanmälan eller synpunkt anmäls i stadens tyck-till-app fördelas den till rätt instans inom staden utifrån vilken position eller adress som angetts vid rapportering. De klagomål som tillhör stadsdelsförvaltningen hamnar antingen direkt hos entreprenör eller inkommer till drift-/synpunktsportalen, där förvaltningen besvarar eller skickar dessa vidare för hantering till entreprenör. Om personen som skickat in synpunkten har begärt återkoppling och lämnat kontaktuppgifter får denne det.

Förvaltningen sammanställer och analyserar samtliga inkomna synpunkter och klagomål årsvis för att identifiera utvecklingsområden.

Arbete enligt bestämmelserna om lex Sarah

Lex Sarah är en väsentlig del i det systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet med lex Sarah bidrar till att säkra en god kvalitet på de insatser som utförs, att missförhållanden rättas till samt att förhindra att liknande missförhållanden uppstår igen. Genom att uppmärksamma missförhållanden kan åtgärder genomföras och verksamheterna ges möjlighet att se över ledningen och styrningen. Samtliga medarbetare som fullgör uppgifter inom socialtjänsten och verksamhet enligt lagstiftningen om stöd och service till vissa funktionshindrade omfattas av rapporteringsskyldigheten. Förvaltningen har en positiv inställning till att anställda med flera rapporterar missförhållanden eller påtagliga risker för missförhållanden.

Förvaltningen har avdelningsövergripande lex Sarah-ärendedragningar för att skapa samsyn i bedömningar. I samband med verksamhetsberättelsen sammanställer och analyserar förvaltningen inkomna lex Sarah-rapporter för att kunna se mönster och trender som indikerar brister i verksamhetens kvalitet. Lex Sarah-ansvariga följer årligen upp vidtagna och planerade åtgärder som framkommit i samband med en lex Sarah-rapport. Syftet är att säkerställa att verksamheterna förbättrar sina processer och rutiner för att kontinuerligt säkra kvaliteten.

Förvaltningsövergripande kvalitetsledningssystem

Förvaltningens arbete med att integrera ett digitalt kvalitetsledningssystem för socialtjänst och äldreomsorg utifrån Socialstyrelsens bestämmelser (SOSFS 2011:9) fortgår. Syftet med kvalitetsledningssystemet är att vara ett stöd för alla medarbetare i det dagliga arbetet samt ett viktigt underlag för att systematiskt utveckla och förbättra verksamheterna med den enskilde individen i fokus.

Ledningssystem för förvaltningens informationshantering och bevarande tas fram under 2025 i enlighet med stadens modell.

Pågående och planerade innovationssatsningar

Förvaltningen genomför flera innovationssatsningar för att höja kvaliteten i det systematiska

kvalitetsarbetet och fortsätter det arbetet under 2025.

Innovationssatsningarna berör åtgärder som bidrar till biologisk mångfald, klimatanpassningsåtgärder samt socialt uppsökande arbete.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Stadsdelsdirektör	2024-12-09